

**MODEL DE CONJUNCIÓ LINGÜÍSTICA A
L'ESCOLA CATALANA:
REVISIÓ CRÍTICA DE LES DARRERES REFORMES NORMATIVES
D'INCIDÈNCIA**

Treball de Final de Grau
Facultat de Dret
Grau en Dret
Curs 2022-2023
Convocatòria Maig/Juny
Alumna: Alba Serrats Puig
Tutora: Ana Maria Pla Boix

«En aquella comunitat en què hi ha desig estès i conscient d'aconseguir una societat bilingüe o multilingüe, cal donar prioritat en els inicis de l'escolaritat a la llengua o llengües que tenen menys possibilitat de desenvolupar-se».

W. LAMBERT

ÍNDEX

1.INTRODUCCIÓ.....	4
2. IMMERSIÓ LINGÜÍSTICA I DRETS LINGÜÍSTICS.....	6
a. Immersió lingüística.....	6
b. Drets lingüístics.....	7
1. Normativa Internacional i Europea.....	8
2. Normativa estatal.....	10
a) La Constitució.....	10
b) Lleis d'Educació.....	10
3. Normativa autonòmica.....	12
a. Llei 7/1983 de 18 d'abril, de Normalització Lingüística (substituïda per la Llei 1/1998 de 7 de gener, de Política Lingüística.....	12
b. Llei 1/1998 de 7 de gener, de Política Lingüística.....	12
c. Estatut d'Autonomia de Catalunya 2006.....	13
d. Llei 12/2009 de 10 de juliol, d'Educació i reformes.....	15
3. ANÀLISIS DE LA SENTÈNCIA STSJC 8675/2020 QUE RESOL EL RECURS 168/2015....	16
4. DARRERES REFORMES NORMATIVES D'INCIDÈNCIA.....	23
a. Decret llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius.....	24
b. Llei 8/2022, del 9 de juny, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari.....	25
5. JURISPRUDÈNCIA.....	27
a) STSJC 1359/2021, de 23 de març.....	27
b) STSJC 10854/2022, de 23 de desembre.....	29
c) Interlocutòria de mesures cautelars de 10 de gener de 2023 que resol el recurs 1168/2022.....	32
6. CONCLUSIONS.....	34
7. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.....	36

1.INTRODUCCIÓ

El 16 de desembre de 2020 va publicar-se la sentència 8675/2020 del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJ), que resolva el recurs contenciós administratiu interposat l'any 2015 pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, actualment Ministeri d'Educació i Formació Professional contra el Departament d'Ensenyament, actualment Departament d'Educació per la inactivitat de la Generalitat en matèria normativa sobre la partició de les llengües en l'ensenyament i la seva negativa a utilitzar el castellà a les escoles com a llengua vehicular. En aquesta, s'establia un paràmetre numèric de mínim el 25% de castellà que havien d'aplicar ja de manera generalitzada totes les escoles en els seus projectes educatius, ja que el Tribunal va considerar que s'estava realitzant un ús residual d'aquesta llengua als centres educatius catalans

Quan vaig assabentar-me de la publicació de la sentència i quin havia estat el veredict del Tribunal, se'm va despertar un interès per a investigar més sobre què passaria a partir d'aquell moment, quines coses canviarien i com haurien d'actuar les Administracions o en quins termes donarien resposta al que s'havia resolt. A partir d'allà, la situació ha avançat i tant la Generalitat mitjançant nova normativa com els Tribunals en les seves sentències han modificat la situació. És per això que considero interessant fer una revisió crítica de les últimes sentències resoltes sobre el cas com les modificacions normatives que ha introduït la Generalitat. Prenent en consideració d'aquests antecedents, i atès el meu interès personal per les qüestions vinculades a l'estatut jurídic de les llengües i el procés de normalització del català, vaig decidir estudiar amb més deteniment aquesta qüestió al meu Treball Final de Grau.

Tot i que les llengües sempre han estat un tema de controvèrsia entre l'Estat i la Comunitat Autònoma, arrel de la creixuda dels partits tant estatals com autonòmics que abogaven per reforçar el castellà a Catalunya i els problemes amb el cas de la independència, la situació s'ha magnificat. És per això, que en els últims anys les reclamacions dels pares de l'alumnat en diferents escoles sobre el no ús del castellà han crescut i moltes d'elles s'han acabat resolent en els tribunals, tot i que sempre s'havien resolt de manera individualitzada sense afectar a tot el sistema educatiu català. La sentència del Tribunal Superior de Justícia (Sala Contenciosa, Secció 5ª), 8675/2020, de 16 de desembre, suposa un canvi en el panorama del model de la immersió lingüística que havia perdurat durant més de 30 anys i que ara es veu amenaçat en desaparèixer.

Per a tractar el tema en profunditat cal respondre unes preguntes sobre el tema, que tot i que encara és bastant novedós i no està tancat o estabilitzat, amb la normativa actual i les darreres sentències

dictades pels òrgans de la jurisdicció contenciosa-administrativa d'incidència en la matèria, ja podem obtenir alguna resposta, tot i que no hi ha dubte que anirà canviant. Les preguntes que em plantejo per a poder fer un anàlisi complet de les últimes situacions són:

- L'aplicació de la sentència 8675/2020, de 16 de desembre, acabarà amb la immersió lingüística a Catalunya?
- Com han resolt els Tribunals en els casos posteriors a la sentència?
- Han canviat els Tribunals la manera de resoldre sobre el cas arrel de la última normativa d'incidència?

Vull aconseguir resoldre aquestes preguntes en primer lloc introduint que és la immersió lingüística i quan es va començar a aplicar. També és interessant introduir el tema explicant on estan regulats els drets lingüístics més concretament, drets de la llengua en l'ensenyament, en les legislacions europees, estatals i autonòmiques, incidint en les principals normes vigents, sobretot de caràcter autonòmic i estatal. Seguidament, cal fer una revisió crítica de la sentència del Tribunal Superior de Justícia (Sala Contenciosa, Secció 5ª), 8675/2020, de 16 de desembre, tant del context en què es va interposar el recurs com del moment en què es va dictar la sentència. Un cop la sentència es va publicar, la Generalitat va intentar evitar-ne l'aplicació, dictant dues normes que impedièssin la seva aplicació literal, doncs llavors és necessari estudiar-les. Per últim, és convenient veure què han resolt els tribunals a partir de la sentència en els conflictes que hagin pogut arribar als tribunals i si, es serveixen de la normativa catalana o no.

En quant a la metodologia utilitzada per a realitzar el treball, aquesta és una recerca jurídica que s'ha desenvolupat seguint la metodologia pròpia del dret. Primerament, s'ha fet un buidatge normatiu i jurisprudencial en la matèria objecte d'estudi. I s'ha completat amb una revisió bibliogràfica, que ha estat especialment difícil perquè en aquest treball s'analitza normativa i jurisprudència molt recent, motiu pel qual encara no hi ha moltes aportacions doctrinals que la revisin. Finalment, en les conclusions es resumeix l'anàlisi que s'ha fet i es respon a les preguntes plantejades.

2. IMMERSIÓ LINGÜÍSTICA I DRETS LINGÜÍSTICS

a. Immersion lingüística

La immersió lingüística o conjunció lingüística ha estat definida per Mercè Corretja Torrens (2013), com un sistema que:

Comporta que tots els alumnes, amb independència de la seva llengua originària o materna, s'escolaritzin conjuntament, amb prohibició de separació en grups i aules per raó de llengua, i al final de l'ensenyament obligatori han d'acreditar el coneixement suficient i correcte dels dos idiomes oficials a Catalunya: el català i el castellà¹. (p.3)

En la mateixa línia, és definit pel Diccionari de la Reial Acadèmia Espanyola com "l'acció i efecte d'introduir o introduir-se en un àmbit real o imaginari, en particular en el coneixement d'una llengua determinada"².

D'acord amb l'Àrea de Llengua i Dret del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1986), el sistema de conjunció lingüística és:

Un sistema en virtut del qual les dues llengües oficials, a més a més d'incorporar-se com a assignatures, serien emprades, a partir d'un nivell determinat, com a vehicle de transmissió dels continguts de les altres matèries segons la distribució establerta pels poders públics³. (p.208)

Antoni Milian i Massana (1994), defineix la conjunció lingüística com:

El model que en les zones territorials plurilingües imposa com a llengua d'instrucció per a tots els escolars les llengües que hi estan en contacte. En aquest model, els pares, mares o tutors o alumnes, no poden escollir la llengua vehicular, i aquests darrers estan compel·lits a rebre l'ensenyament en les dues llengües en contacte"⁴. (p.24)

La llei 7/1983, de 18 d'abril, de Normalització Lingüística⁵, va introduir aquest model, que aviat va ser incorporat a tot el sistema educatiu català. Es diu que defineix el model de conjunció lingüística, perquè en el seu article 14, introdueix la particularitat de que l'alumnat ja no serà separat en centres per raó de la llengua que parlin habitualment. A més, defineix el català com a la llengua pròpia de

¹ Corretja Torrens, M. (Abril 2013). De nou, sobre els tribunals i l'ús de les llengües vehiculars a l'escola. *Revista de Llengua i Dret*, (59) 75-91 . <http://dx.doi.org/10.2436/20.8030.02.5>

² inmersión. (s.d). (s.f). A *Diccionari de la Real Academia Española*. Recuperat el dia 20 març de 2023 de . <https://dle.rae.es/inmersi%C3%B3n>

³Institut d'Estudis Econòmics. (1987). *Treballs de l'Àrea 5 del segon Congrés Internacional de la llengua Catalana* Barcelona-Andorra 1986. [Informe] https://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/desenvolupament_autogovern/iea/publicacions/04_I EA/IEA_fitxers/IEA_03.pdf

⁴ Milian i Massana, A. (Abril del 1994). Models en l'àmbit de l'ensenyament en estats plurilingües. *Perspectiva escolar*, (184), 22-28. <https://www.rosasensat.org/revista/llengua-escola-i-convivencia-num-184/>

⁵Catalunya. Llei 7/1983, de 18 d'abril de Normalització Lingüística. (DOGC, núm. 322, 22-04-1983, pàg 892-895). <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=12299>

Catalunya però obliga a que s'ensenyin tant aquesta com el castellà en tots els nivells d'educació obligatòria. També cal recordar que els pares ja no podien decidir en quina de les dues llengües volien que els seus fills estudiessin, sinó que es limitava al primer ensenyament. A partir d'allà, eren els poders públics que ho gestionaven. És a dir, la llei incorporava com a novetat la creació d'aquest sistema que ja no segregava els alumnes sinó que les dues llengües confluen en un mateix model, i d'aquesta manera el català podia arribar al nivell de domini que es tenia del castellà, sense deixar de banda aquest.

En conclusió, podem determinar que la immersió lingüística és un mètode d'ensenyament o aprenentatge d'una llengua que no és l'habitual dels alumnes, sovint en entorns on conflueixen més d'una llengua, per tal de que aquesta sigui interioritzada i apresada amb ple domini al final de l'etapa educativa obligatòria i que consisteix en utilitzar-la com a la llengua habitual en l'àmbit que s'està tractant, que en aquest cas seria l'educació.

Aquest sistema va aparèixer a Catalunya als anys 80, exactament a Santa Coloma de Gramenet. En aquest municipi de les afores de Barcelona, a les dècades 50 i 60, van arribar molts immigrants d'altres parts d'Espanya. Un cop finalitzada la dictadura, les famílies van veure la necessitat de que els seus fills i filles aprenguessin l'idioma de la comunitat autònoma, i després de recollir firmes per a que el català esdevingués llengua vehicular en l'ensenyament, el curs 1983-1984 l'Escola Rosselló-Pòrcel va implementar-ho per primer cop a Catalunya, mètode que la resta de centres educatius de la ciutat també van adoptar i que en els anys posteriors es va estendre arreu del territori català⁶.

b. Drets lingüístics

Els drets lingüístics són una sèrie de drets relacionats amb el coneixement i l'ús de les llengües. Aquests han estat definits per Ramón Luis Soriano Díaz (1999⁷):

Los derechos lingüísticos son las manifestaciones o vías de desarrollo de este genérico derecho a la lengua, que se desglosan en los siguientes: el derecho a expresarse y ser atendido en la lengua propia ante los poderes públicos, el derecho a recibir enseñanza en la lengua propia y el derecho a ser informado en la lengua propia en los medios de comunicación social. Estos son los derechos lingüísticos que aparecen recogidos en las leyes españolas de normalización lingüística, con carácter general, y en las constituciones y leyes de los países avanzados. (p.197)

---

⁶ Informació extreta d'article de: Espinosa, A. L. (15 d'abril del 2020). La construcció del model d'immersió lingüística. *Ab Origine Magazine*, (50) <https://aboriginemag.com/la-construccion-del-model-dimmersio-linguistica/>

⁷ Soriano Díaz, R. L. (1999). Derechos lingüísticos y derechos fundamentales. *Persona y Derecho*, (41), 197-209. 10.15581/011.32150

La Declaració Universal de Drets Lingüístics⁸ firmada a Barcelona l'any 1996 especifica en el seu article 3.1 uns drets que els cataloga de personals i inalienables: el dret a ésser reconegut com a membre d'una comunitat lingüística; el dret a l'ús de la llengua en privat i en públic; el dret a l'ús del propi nom; el dret de relacionar-se i d'associar-se amb d'altres membres de la comunitat lingüística d'origen; el dret de mantenir i desenvolupar la pròpia cultura; tots els altres drets de contingut lingüístic reconeguts en el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics de 16 de desembre de 1966 i el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals de la mateixa data . A més, en el següent apartat estableix els drets dels grups lingüístics: el dret a l'ensenyament de la pròpia llengua i cultura; el dret a disposar de serveis culturals; el dret a una presència equitativa de la llengua i la cultura del grup en els mitjans de comunicació; el dret a ser atesos en la seva llengua en els organismes oficials i les relacions socioeconòmiques. Cal tenir en compte que aquest document, no vincula jurídicament les parts.

1. Normativa Internacional i Europea

A la legislació europea es fa menció de la llengua en l'article 21 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea(CDFUE)⁹ on estableix que es prohibeix tota discriminació per raó de la llengua, de la mateixa manera que a la Declaració Universal dels Drets Humans¹⁰, en el seu article 2, fa esment a el mateix., A l'article 22 de la CDFUE), s'estableix el respecte de la Unió a la diversitat cultural, religiosa i lingüística. L'article 27 del Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics de 1966¹¹, ratificat per Espanya l'any 1977:

En los estados en que existan minorías étnicas, religiosas o lingüísticas, no se negará a las personas que pertenezcan a dichas minorías el derecho que les corresponde, en común con los demás miembros del grupo, a tener su propia vida cultural, a profesar y practicar su propia religión y a emplear su propio idioma. (Article 27 del Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics de 1966)

Cal tenir en compte també la Carta del Consell d'Europa de de Llengües Regionals o Minoritàries (CELROM)¹² de 1992, ratificada per Espanya l'1 d'agost del 2001, data en què va passar a formar part de l'ordenament jurídic intern, que en el seu article 8 parla sobre l'ús d'aquestes llengües en l'ensenyament. En l'apartat de contingut de la carta, el text estableix que aquest document no dóna

---

⁸Declaració Universal dels Drets Lingüístics, Barcelona, juny de 1996. https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/legislacio_i_drets_linguistics/declaracio-universal-dels-drets-lingueistics/

⁹Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea, Niça, desembre de 2000. <https://www.europarl.europa.eu/spain/barcelona/resource/static/files/Publicacions/cartadretsfonamentals.pdf>

¹⁰Declaració Universal dels Drets Humans, Assemblea General de l'ONU, 10 de desembre de 1948 https://www.ohchr.org/sites/default/files/UDHR/Documents/UDHR_Translations/cln.pdf

¹¹Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, Nova York, 19 desembre 1966. (BOE, núm. 103, de 30-4-1977, pàgines 9337 a 9343). <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1977-10733>

¹² Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, Estrasburg, de 5 de novembre de 1992.(BOE, núm. 222, de 15-09-2001, pàgines 34733 a 34749). <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2001-17500>

l'oficialitat a les llengües minoritàries, ja que això queda a l'arbitri de cada país. És un document amb objectius i finalitats culturals com el reconeixement d'aquestes llengües o el respecte a les seves àrees geogràfiques (Article 7.1 de la Carta Europea de Llengües Regionals i Minoritàries). L'article 8 de la CELROM conté obligacions per a les parts en matèria d'ensenyament. Cal destacar el seu article 8, que tal i com explica Ridao (2021¹³):

L'article 8 preveu el compromís de les parts signants de possibilitar l'ensenyament primari, secundari, tècnic i professional, universitari i altres formes d'ensenyament superior en les llengües regionals o minoritàries; que una part substancial d'aquests ensenyaments sigui garantida en les llengües regionals o minoritàries; i que s'apliquin mesures especials als alumnes de les famílies que ho demanin quan el nombre sigui considerat suficient. També preveu adoptar mesures per impartir cursos d'educació d'adults o d'educació permanent principalment o total en les llengües regionals o minoritàries. El precepte també preveu la formació inicial i permanent dels ensenyants i la creació d'un o diversos òrgans de control encarregats del seguiment de les mesures i dels progressos realitzats en aquest àmbit, mitjançant informes públics. (p.14)

En l'últim informe realitzat els anys 2013-2016 per la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya sobre el compliment de la CELROM, el document resumeix en matèria d'ensenyament i de l'article 8 de la Carta, que:

Els resultats de llengua catalana i de llengua castellana mostren que les puntuacions mitjanes que obtenen els alumnes tant en una com en l'altra són similars, estadísticament parlant. La puntuació global en competència lingüística en català és de 74,5 (sobre 100), mentre que en castellà el darrer any ha estat de 74,1. Un cop més, aquestes proves són la demostració que el model educatiu de Catalunya, anomenat de conjunció lingüística (en alguns àmbits, immersió), garanteix el coneixement tant de la llengua catalana com de la llengua castellana i té com a finalitat màxima que els alumnes catalans acabin l'escolarització obligatòria amb les mateixes competències en ambdues llengües. (V Informe periòdic sobre el compliment de la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries del Consell d'Europa a Catalunya 2013-2016, p.44¹⁴)

---

¹³ Ridao Martín, J. (2021). El règim lingüístic de l'educació a Catalunya: un balanç retrospectiu amb dèbits i crèdits. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, (75), 7-26. <https://doi.org/10.2436/rld.i75.2021.3543>

¹⁴Direcció General de Política Lingüística. (2016). *Cinquè informe periòdic sobre el compliment de la Carta Europea de les llengües regionals o minoritàries del Consell d'Europa a Catalunya 2013-2016*. [Informe]. https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/legislacio/recull_de_normativa/altres/arxius/CELROM_CAT_2013-2016.pdf

2. Normativa estatal

a) La Constitució

En la legislació estatal, trobem com a norma més important la Constitució Espanyola, que tot i que no tracta els drets lingüístics en específic, el seu article 3 parla sobre les llengües de l'Estat, concretament estableix:

1. El castellà és la llengua espanyola oficial de l'Estat. Tots els espanyols tenen el deure de conèixer-la i el dret d'usar-la. 2. Les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts. 3. La riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció” (Article 3 de la Constitució Espanyola de 1978).

És a dir, la Constitució dona l'estatus d'oficialitat al castellà en tot l'Estat i accepta l'existència de llengües pròpies de les comunitats autònomes sense especificar quines, però els hi reconeix l'oficialitat només dins la comunitat autònoma (Pons Parera, 2013)¹⁵. L'article 148 exposa les matèries que són competència de les Comunitats Autònomes, i entre elles, en el seu punt 17 menciona l'ensenyament de la llengua de la Comunitat Autònoma.

b) Lleis d'Educació

Espanya ha tingut 8 lleis d'Educació des de la finalització de la dictadura de Franco. El 1980, la Llei orgànica 5/1980 de 19 de juny, per la que es regula l'Estatut de Centres Escolars (LOECE)¹⁶, el 1985, la Llei Orgànica 8/1985 de 3 de juliol, reguladora del Dret a l'Educació (LODE)¹⁷, el 1990, la Llei Orgànica 1/1990 de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE)¹⁸. el 1995, la Llei Orgànica 9/1995 de 20 de novembre, de la participació, l'evaluació i el govern dels centres docents (LOPEG)¹⁹, el 2002, la Llei Orgànica 10/2002 de 23 de desembre, de Qualitat de l'Educació (LOCE)²⁰, el 2006, la Llei Orgànica 2/2006 de 3 de maig, d'Educació²¹, el 2013, Llei Orgànica

---

¹⁵Pons Parera, E. (2013). Transición española y pluralismo lingüístico en España. *Chapecó*, 14, (3), p.93-112file:///C:/Users/Usuario/Downloads/Dialnet-TransicionEspanolaYPluralismoLinguisticoEnEspana-4546865.pdf

¹⁶Espanya. Ley Orgánica 5/1980, de 19 de junio, por la que se regula el Estatuto de Centros Escolares. (BOE, núm. 154, 27-06-1980, pág. 14633 a 14636). <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1980-13661>

¹⁷Espanya. Ley Orgánica 8/1985, de 3 de julio, reguladora del Derecho a la Educación. (BOE, núm. 159, 04-07-1985). <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-12978>

¹⁸Espanya. Ley Orgánica 1/1990, de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo. (BOE, núm. 238, 4-1990), pág. 28927 a 28942). <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1990-24172>

¹⁹Espanya. Ley Orgánica 9/1995, de 20 de noviembre, de la participación, la evaluación y el gobierno de los centros docentes.(BOE, núm. 278, 21-11-1995, pág. 33651 a 33665). <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1995-25202>

²⁰Espanya. Ley Orgánica 10/2002, de 23 de diciembre, de Calidad de la Educación. (BOE, núm. 307, 24-12-2002, pág. 45188 a 45220). <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2002-25037>

²¹Espanya. Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. (BOE, núm. 106, 4-05-2006, pág. 17158 a 17207) <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2006-7899>

8/2013, de 9 de desembre, de millora de la qualitat de l'educació (LOMQE)²² i el 2020, la Llei Orgànica 3/2020 de 29 de desembre, per la que es modifica la Llei Orgànica 2/2006 de 3 de maig, d'Educació (LOE)²³.

Fins a l'aprovació de la LOMQE, les anteriors lleis no s'endinsaven en matèria de llengües oficials i llengües pròpies de les comunitats autònomes, sinó que es limitaven a admetre l'existència de llengües cooficials en certes comunitats autònomes i a definir com a objectiu en l'educació primària, secundària i batxillerat, desde la LOGSE, “utilizar de manera apropiada la lengua castellana y la lengua oficial propia de la Comunidad Autónoma” (Article 13 a) de la Llei Orgànica 1/1990 de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu).

Es amb la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, de millora de la qualitat de l'educació (LOMQE) o Llei Wert, que es van introduir certs canvis de gran polèmica i confusió. És la primera llei d'Educació espanyola que fixa el castellà com a llengua vehicular. Tal i com havia estat resolent el Tribunal Constitucional en sentències com a STC 15/2013, del 31 de gener, no existia un dret dels pares, mares o tutors de l'alumnat a decidir en quina llengua se'ls ensenyava individualment, sinó que això era decisió dels poders públics. Doncs bé, a la Disposició Addicional 38 de la LOMQUE s'estableix tot el contrari “Los padres, madres o tutores legales tendrán derecho a que sus hijos o pupilos reciban enseñanza en castellano, dentro del marco de la programación educativa” (Disposició Addicional 38^a de la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, de millora de la qualitat de l'educació), afegint que si el centre escolar on inscrivissin el fill no ho complís, el Govern espanyol pagaria l'escolarització dels nens en un centre privat on sí existís l'oferta, per a posteriorment, cobrar-li a l'Administració educativa, en aquest cas, la Generalitat.

Va ser amb la Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la que es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació. que la disposició adicional 38ª torna a la redacció original de la LOE i s'elimina l'expressió del castellà com a llengua vehicular del text, a més de la possibilitat de que els pares, mares o tutors poguessin triar en quina llengua aprendrien els seus fills i filles, amb la corresponent obligació de l'Administració autonòmica de satisfer a l'Administració estatal el cost de l'escolarització de l'alumne si el centre al que volia inscriure's no satisfés aquest dret. Aquesta llei es manté neutra en el tema sobre les llengües vehiculars.

---

²²Espanya. Ley Orgánica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa. (BOE, núm. 295, 10-12-2013). <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2013-12886>

²³ Espanya. Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación.(BOE, núm. 340, 30-12-2020, pág. 122868 a 122953). https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2020-17264

3. Normativa autonòmica

- a. Llei 7/1983 de 18 d'abril, de Normalització Lingüística (substituïda per la Llei 1/1998 de 7 de gener, de Política Lingüística

L'any següent a l'aprovació de la Constitució, es va redactar l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1979²⁴, que en el seu article 3 va determinar per primer cop després de la dictadura que la llengua pròpia de Catalunya és el català i els idiomes oficials són tant el català com el castellà. A més, la Generalitat té l'obligació de garantir l'ús normal i oficial de les dues llengües. El 1983 es va promulgar una llei (7/1983 de 18 d'abril, de Normalització Lingüística²⁵) per a desenvolupar l'article 3 de l'Estatut²⁶. Aquesta norma es va decretar en un context d'inferioritat lingüística del català. S'acabava de sortir de la dictadura i la llengua catalana portava dos segles, des del Decret de Nova Planta, sense ser oficial. El que pretenia la Generalitat amb aquesta llei era arreglar la situació de desigualtat lingüística que s'havia creat a Catalunya arran de les restriccions de llengua que s'havien imposat en el període viscut anteriorment i crear un nou sistema anomenat de conjunció lingüística per a que el català pogués ésser dominat alhora que no es deixava d'estudiar el castellà. La norma consta de 28 articles repartits entre 5 títols i 1 preliminar. El títol segon (articles del 14 al 20) està dedicat a l'ensenyament, que és aquí la matèria que ens interessa més. L'article 14 en els seus diferents apartats estableix el català com a llengua pròpia de l'ensenyament a tots els nivells educatius, però determina que els infants que rebin el seu primer ensenyament ho poden fer en la seva llengua habitual (català o castellà). Les dues han de ser ensenyades en tots els nivells d'educació i per tant, apreses al final dels estudis bàsics. Seguint en consonància amb l'article 21 de la Carta dels Drets Fonamentals de la UE, l'apartat últim de l'article 14 de la norma no permet la separació de l'alumnat en centres diferents per raons de la llengua, ja que es considera una manera de discriminació o segregació. L'article 20 de la Llei 7/1983, de 18 d'abril, determina que els centres educatius, cito textualment "han de fer de la llengua catalana vehicle d'expressió normal". És a dir, es podria considerar el precedent del que és a hores d'ara l'expressió "llengua vehicular".

---

²⁴ Catalunya. Llei Orgànica 4/1979, de 18 de desembre, d'Estatut d'Autonomia de Catalunya. (DOGC, núm. 38, 31-12-1979. <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es/lo/1979/12/18/4>

²⁵ Catalunya. Llei 7/1983, de 18 d'abril de Normalització Lingüística. (DOGC, núm. 322, 22-04-1983, pàg 892-895). <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=12299>

²⁶ Article 1 de la Llei 7/1983, de 18 d'abril: La present Llei té per objecte el desenvolupament de l'article 3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya per tal de dur a terme la normalització de l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits i de garantir l'ús normal i oficial del català i del castellà. 2. Atesa la situació lingüística de Catalunya, són, doncs, objectius d'aquesta Llei: 1. Emprar i fomentar l'ús del català per tots els ciutadans. 2. Donar efectivitat a l'ús oficial del català. 3. Normalitzar l'ús del català en tots els mitjans de comunicació social. 4. Assegurar l'extensió del coneixement del català. <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=12299>

b. Llei 1/1998 de 7 de gener, de Política Lingüística²⁷

El 1998, arrel dels canvis soferts en els últims anys de caràcter econòmic, tecnològic, social, polític i cultural, a més dels canvis en les normatives europees, per exemple la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries o la Declaració universal de drets lingüístics, com en la jurisprudència del Tribunal Constitucional, van fer que es necessités una modificació de la Llei 7/1983 de 18 d'abril, de Normalització Lingüística, i es va substituir per la Llei 1/1998, de 7 de gener de Política Lingüística, que a dia d'avui segueix vigent. Tal i com explica Ridaó (2021²⁸), “ tot i que la norma al·ludeix a la necessitat “de modificar i actualitzar la Llei del 1983”, no es tractava d'una mera reforma, sinó d'una legislació de nova planta dins d'una certa línia de continuïtat amb la LNL (Llei de Normalització Lingüística), (p.13).

La norma consta de 39 articles repartits en 6 capítols i un preliminar. L'objecte d'aquesta llei és el mateix que el de la seva predecessora i confirma un cop més que el català és la llengua pròpia de Catalunya però que tant aquesta com el castellà són llengües oficials. El capítol tercer tracta l'ensenyament. En el seu article 20 plasma l'article 14 de l'anterior llei al dir que el català és la llengua pròpia en l'ensenyament i és en el seu article 21 quan ja s'utilitza el concepte de “llengua vehicular” per referir-se a la llengua que s'utilitza en l'àmbit de l'educació per comunicar-se entre alumnat i professorat en un entorn on conflueixen més d'una llengua. Ho estableix només per al català en els centres educatius no universitaris. Tal i com l'anterior norma disposava, els infants tenen dret a rebre el seu primer ensenyament en la seva llengua habitual, tant el castellà com el català han de tenir presència suficient en l'horari escolar per a que quan finalitzi l'etapa d'educació obligatòria, l'alumnat hagi adquirit un nivell suficient d'ambdues llengües. També es confirma la no separació dels escolars en diferents grups de classe o centres per raó de la seva llengua habitual. I cal destacar, que la norma disposa que s'incorpori un suport especial i addicional d'ensenyament de català per aquell alumnat que s'incorpori tardanament a algun centre educatiu català, provinent de fora de la Comunitat Autònoma.

c. Estatut d'Autonomia de Catalunya 2006

A l'Estatut d'Autonomia de Catalunya²⁹, reformat per la Llei 6/2006 de 19 de juliol (d'ara en endavant Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006), s'inclouen certs articles que incideixen en l'ús de les llengües en l'ensenyament i els seus drets. L'article 6 sota el títol “La llengua pròpia i les llengües oficials”, en els seus dos primers apartats estableix que la llengua pròpia a Catalunya és el

²⁷ Catalunya. Llei 1/1998 de 7 de gener, de Política Lingüística. (DOGC, núm., 2553. 09-01-1998). <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/l/1998/01/07/1>

²⁸ Ridaó Martín, J. (2021). El règim lingüístic de l'educació a Catalunya: un balanç retrospectiu amb dèbits i crèdits. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, (75), 7-26. <https://doi.org/10.2436/rld.i75.2021.3543>

²⁹ Catalunya. Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. (DOGC núm. 4680). https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/legislacio/recull_de_normativa/generalitat_de_catalunya/arxiu/gc_estatut2006.pdf

català i per tant, és la llengua que s'ha d'utilitzar de normal i amb caràcter preferent a les administracions públiques i als mitjans de comunicació públics de la comunitat autònoma. A més, disposa que ha de ser la llengua que s'utilitzi de manera vehicular en l'ensenyament. En el següent apartat, l'Estatut admet que el castellà també és llengua oficial, i tant aquesta com el català poden ser utilitzades pels ciutadans, tenint el dret i el deure de conèixer-les. En la STC 31/2010, del 28 de juny³⁰, sobre la constitucionalitat d'alguns preceptes de l'Estatut, el Tribunal Constitucional aclara que el fet de que no s'estableixi la llengua castellana com a vehicular i d'aprenentatge expressament en el text, no significa que no ho sigui. Al contrari, el TC manifesta que al ser llengua igualment oficial a la Comunitat Autònoma, el castellà, ja té el dret de ser llengua vehicular i d'aprenentatge.

L'article 32 en consonància amb l'article 21 de la Carta de Drets Fonamentals de la UE, recorda el dret a no ésser discriminat per raó de la llengua.

L'article 35 de l'Estatut parla pròpiament dels drets lingüístics en l'ensenyament. En primer lloc, menciona que tothom té el dret de rebre ensenyament en català i que aquesta llengua s'ha d'utilitzar com a llengua vehicular en l'ensenyament de tots els nivells. El següent apartat estableix que l'alumnat té el dret a ser ensenyat en català en el nivell no universitari i té tant el dret com el deure de conèixer de manera suficient tant el català com el castellà un cop s'arribi al final de l'ensenyament obligatori (4t d'ESO), independentment de la llengua que emprin normalment fora del context escolar. Finalment, aquest apartat estableix que "L'ensenyament del català i el castellà ha de tenir una presència adequada en els plans d'estudis" (Article 35 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006). És a dir, les dues llengües han de tenir cabuda en els projectes educatius que realitzen les escoles per a que s'aprenguin i siguin assolides de manera efectiva. El punt tercer, relacionat amb l'article 32, prohibeix la separació en centres o grups de classe als alumnes per raó de la llengua que es parli habitualment. L'apartat 4 proposa una solució als alumnes que arriben a les escoles catalanes més tard de l'edat d'incorporació i que no han pogut aprendre l'idioma desde petits. S'ofereix un suport lingüístic a aquests alumnes si no poden seguir amb normalitat l'ensenyament a causa de la falta de comprensió de l'idioma. I per últim, el darrer apartat estableix que tant el professorat com l'alumnat universitari podrà expressar-se en la llengua que més els convingui.

El TC en la sentència 31/2010 de 28 de juny, interpreta l'article 35 de l'Estatut en un sentit favorable per la norma. Estableix que no és decisió dels pares, mares o tutors de l'alumnat a decidir en quina llengua volen que els seus fills rebin ensenyament, sinó que això correspon íntegrament als poders públics. A més, "el caràcter cooficial de les llengües i el principi de normalització lingüística de la llengua catalana han de comportar que les dues llengües oficials siguin objecte d'ensenyament i que el

---

³⁰ Sentència del Tribunal Constitucional 31/2010, de 28 de juny.

català pugui ser el “centre de gravetat” del sistema educatiu a Catalunya, però sense que això signifiqui l’exclusió del castellà com a llengua d’ensenyament” (Ridao, 2022, p.17)³¹.

Cal mencionar que posteriorment a l’aprovació de l’Estatut d’Autonomia de Catalunya el 2006, el Partit Popular va presentar un recurs d’inconstitucionalitat davant del Tribunal Constitucional contra varis articles del document. Dels anteriors articles mencionats, van ser recorreguts el 6 i el 35.1 i 35.2. Finalment, el TC en la sentència 31/2010, de 28 de juny, va declarar constitucionals tots els articles però va anul·lar de l’article 6.1 l’expressió “preferent”.

d. Llei 12/2009 de 10 de juliol, d’Educació i reformes

El 10 de juliol de 2009, es va promulgar una nova llei en matèria d’Educació, la Llei 12/2009, que actualment segueix vigent. D’aquesta norma, cal destacar el títol segon anomenat del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya. L’article 9.2, el primer d’aquest títol, disposa que correspon al Govern d’acord amb l’article 53 de la mateixa norma, determinar el currículum de l’ensenyament de les llengües, inclòs el marc horari. L’article 10 segueix el que es va anar estipulant a les normes predecessores a aquesta, tant a la llei de normalització lingüística com a la llei de política lingüística: el castellà i el català han de ser assolits amb ple domini un cop finalitzada l’etapa obligatòria i s’estableix un sistema d’ajuda lingüística especialitzada als alumnes que arribin més tard als centres educatius catalans. L’article 11 defineix un cop més el català com a llengua pròpia de la comunitat autònoma i com a llengua vehicular i d’aprenentatge a les escoles catalanes. A més, obliga d’alguna manera a que les activitats educatives i d’avaluació i el material sigui en català, amb excepció de les matèries de llengua castellana i estrangera. També recorda un cop més que no es pot discriminar a l’alumnat per raó de la llengua i que en el primer ensenyament, si els pares, mares o tutors ho demanen a la matrícula, els fills podran rebre l’ensenyament en la seva llengua habitual. L’article 14 estableix que tots els centres educatius hauran de realitzar dins el projecte educatiu, un projecte lingüístic per a que quedi constància de com s’utilitzen els idiomes en aquell centre³². L’article 15 disposa que el Departament d’Educació haurà d’implantar estratègies educatives d’immersió lingüística per a que el català sigui efectivament llengua vehicular, tenint en compte sempre la realitat sociolingüística de l’entorn, quines llengües parlen els alumnes i el procés d’ensenyament del castellà.

---

³¹ Ridao Martín, J. (2021). El règim lingüístic de l’educació a Catalunya: un balanç retrospectiu amb dèbits i crèdits. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, (75), 7-26. <https://doi.org/10.2436/rld.i75.2021.3543>

³² Dins aquest projecte lingüística cal que hi hagi: a) El tractament del català com a llengua vehicular i d’aprenentatge. b) El procés d’ensenyament i d’aprenentatge del castellà. c) Les diverses opcions amb relació a les llengües estrangeres. d) Els criteris generals per a les adequacions del procés d’ensenyament de les llengües, tant globalment com individualment, a la realitat sociolingüística del centre. e) La continuïtat i la coherència educatives, pel que fa als usos lingüístics, en els serveis escolars i en les activitats organitzades per les associacions de mares i pares d’alumnes (Article 14.2 de la Llei 12/2009, d’Educació).

Un cop analitzat això, s'hauran d'adaptar els horaris per a fer efectiva aquesta immersió lingüística, tenint en consideració les hores que se li donen a les altres llengües, per a que al final de l'etapa educativa s'assoleixin totes.

Per a crear un sistema lingüístic de normalització lingüística, es va reforçar la llei amb un conjunt de decrets que la desenvolupaven: decret 142/2007, d'ordenació dels ensenyaments d'educació primària³³, 143/2007, d'ordenació dels ensenyaments en l'educació secundària obligatòria³⁴; i 181/2008, d'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil³⁵.

La LEC i les citades normes de desplegament reforcen, doncs, la importància del català i el seu aprenentatge com a llengua pròpia de Catalunya i factor d'inclusió social, apostant pel plurilingüisme, i assegurant, com a mínim, un bon nivell d'aprenentatge d'una tercera llengua. (Ridao, 2021, p.18)³⁶

3. ANÀLISIS DE LA SENTÈNCIA STSJ 8675/2020 QUE RESOL EL RECURS 168/2015

El dia 24 d'abril del 2015, el Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, representat per l'advocat de l'Estat va presentar un recurs contenciós administratiu davant del Tribunal Superior de Justícia contra la Generalitat de Catalunya, i posteriorment contra unes resolucions dictades en matèria d'ensenyament.

Aquest recurs es va interposar en un moment en què el PP governava l'Estat Espanyol, el moviment d'independència català estava en auge i la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per la millora de la qualitat educativa, o més coneguda com a LOMCE o Llei Wert estava en vigor.

Dins aquest ambient de crispació entre el Govern espanyol i la Generalitat, el Ministeri d'Educació va decidir interposar el recurs, al·legant com a motius la inactivitat de la Generalitat per no haver regul·lat la impartició del castellà i la seva respectiva proporció d'ús i haver incomplert l'obligació de garantir el castellà com a llengua vehicular normal en l'ensenyament i no haver fixat els horaris ni les matèries que es faran en aquest idioma. Es recolza en els articles de la Constitució Espanyola (1978)

---

³³ Catalunya. Decret 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació d'ordenació dels ensenyaments d'educació primària. (DOGC, núm. 4915, 29-06-2007). https://dibaaps.diba.cat/vnis/temp/CIDO_dogc_2007_06_20070629_DOGC_20070629_062_138.pdf

³⁴ Catalunya. Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. (DOGC, núm. 4915, 29-06-2007). https://dibaaps.diba.cat/vnis/temp/CIDO_dogc_2007_06_20070629_DOGC_20070629_062_138.pdf

³⁵ Catalunya. Decret 181/2008, de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil. (DOGC núm. 5216, 16-09-2008). <https://cido.diba.cat/legislacio/1090648/decret-1812008-de-9-de-setembre-pel-qual-s'estableix-l'ordenacio-dels-ensenyaments-del-segon-cicle-de-leducacio-infantil>

³⁶ Ridao Martín, J. (2021). El règim lingüístic de l'educació a Catalunya: un balanç retrospectiu amb debits i crèdits. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, (75), 7-26. <https://doi.org/10.2436/rld.i75.2021.3543>

3.1 “El castellano es la lengua española oficial del Estado. Todos los españoles tienen el deber de conocerla y el derecho a usarla”; 14 “Los españoles son iguales ante la ley, sin que pueda prevalecer discriminación alguna por razón de nacimiento, raza, sexo, religión, opinión o cualquier otra condición o circunstancia personal o social”; i 27.1 “Todos tienen el derecho a la educación. Se reconoce la libertad de enseñanza”; a més de la disposició addicional 38 de la LOE (Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, que va quedar modificada però no derogada per la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per la millora de la qualitat educativa o LOMCE). El recurs també anava dirigit contra la resolució ENS/280/2015, publicada al DOGC el 25 de febrer, i posteriorment, els anys 2016 i 2017 es va ampliar a les resolucions ENS/505/2016 i ENS/406/2017 de exacte contingut. Es van impugnar aquestes resolucions ja que, segons el Govern espanyol, a l'hora de preinscriure's o matricular-se en un centre, no quedava clar ni s'especificava que el castellà era llengua vehicular i s'havia d'utilitzar igual que el català en tots els cursos ni que els infants tenien dret a rebre el seu primer ensenyament en la llengua habitual de l'alumne.

Per això, es va demanar a la Sala que s'anul·lessin les respectives resolucions i que es:

(...) restableixi la situació jurídica dels alumnes tot ordenant la correcció de l'imprès de preinscripció i trametent el mateix als pares o publicant-lo als diaris oficials i en tres diaris no oficials de major difusió, informant-los que la utilització del castellà no queda limitada al primer curs de l'ensenyament infantil al que s'incorpora l'alumne ni a l'atenció individualitzada del mateix i que constitueix llengua vehicular juntament amb el català a tots els cursos, s'informi a més del dret a rebre el primer ensenyament en la llengua habitual de l'alumne i es faci possible l'exercici d'aquest dret mitjançant una casella a l'imprès de preinscripció o bé per un mitjà no desproporcionat. b/ Ordeni l'adopció de mesures d'execució per tal que tots els alumnes rebin de forma efectiva i immediata l'ensenyament mitjançant la utilització vehicular de les dos llengües oficials en règim d'igualtat o, subsidiàriament, en els percentatges que es determinin, que no han de ser inferiors al 25% en cap de les dos llengües oficials (STSJC 8675/2020 de 16 de desembre).

Arrel del recurs contenciós administratiu en qüestió (168/2015) interposat per l'actual Ministeri d'Educació i Formació Professional contra el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya l'any 2015, el 16 de desembre del 2020, la secció cinquena de la Sala Contenciosa-administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya³⁷ va resoldre l'assumpte, amb un retard de 5 anys.

Tal i com s'ha desenvolupat en l'anterior apartat, el recurs s'adreçava contra la inactivitat de la Generalitat ja que el Ministeri considerava que no havia desenvolupat normativa que regulés l'ús del

---

³⁷ Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya 8675/2020 (Sala Contenciosa, Secció 5^a), de 16 de desembre de 2020 (recurs 168/2015). <https://www.poderjudicial.es/search/openDocument/e4a3a5cecd017449>

castellà a les aules en consonància amb el model de conjunció lingüística i el tracte de llengua vehicular que també havia de tenir aquesta llengua. També s'interposava contra unes resolucions que aprovaven les normes de preinscripció i matrícula dels alumnes.

El Tribunal resol la qüestió amb cinc fonaments jurídics, que procedirem a analitzar. Dintres dels dos primers fonaments jurídics, la Sala resol els motius d'inadmissibilitat del recurs al·legats per la part demandada, el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i procedeix a desestimar-los.

En primer lloc, el Tribunal destaca que en cap cas la part recurrent ha esmentat l'article 29 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la Jurisdicció Contenciós-administrativa³⁸, que regula el recurs per inactivitat material de l'Administració, sinó que al ser dues Administracions Públiques ens trobem en l'àmbit de l'article 44 de la mateixa llei que estableix en el seu paràgraf primer:

En los litigios entre Administraciones públicas no cabrá interponer recurso en vía administrativa. No obstante, cuando una Administración interponga recurso contencioso-administrativo contra otra, podrá requerirla previamente para que derogue la disposición, anule o revoque el acto, haga cesar o modifique la actuación material, o inicie la actividad a que esté obligada. (Article 44.1 Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la Jurisdicció contenciós-administrativa)

A més, sobre el requeriment previ, la sentència rebutja l'obligatorietat, entesa per la part recurrent, d'haver de realitzar un requeriment previ obligatori a l'altra Administració abans d'accedir a la via jurisdiccional. En quant a la legitimació de l'Administració de l'Estat, la Sala no té cap dubte que és legítim el recurs, ja que l'Estat d'acord amb l'article 149.1.30³⁹ de la Constitució Espanyola i reiterada jurisprudència⁴⁰, té competència per a regular el número d'hores que s'ensenya el castellà així com per vigilar els drets lingüístics en l'ensenyament.

Els fonaments tercer i quart tracten el fons de l'assumpte. Primer, s'exposa quina és la normativa jurídica i jurisprudència que s'encarrega de regular les llengües vehiculars⁴¹. Els apartats 1 i 3 de l'article 35 de l'Estatut d'Autonomia⁴² incideixen en el dret que tenen els ciutadans de poder aprendre

³⁸ Espanya. Ley 29/1998, de 13 de julio, reguladora de la Jurisdicción Contencioso-administrativa. (BOE, núm. 167, 14-07-1998). <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1998-16718>

³⁹ Article 149.1.30 de la Constitución Española (1978): 30.ª Regulación de las condiciones de obtención, expedición y homologación de títulos académicos y profesionales y normas básicas para el desarrollo del artículo 27 de la Constitución, a fin de garantizar el cumplimiento de las obligaciones de los poderes públicos en esta materia.

⁴⁰ Sentencia del Tribunal Constitucional 15/2013, de 31 de gener (FJ 4).

https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2013-2165 i Sentència del Tribunal Constitucional 337/94, de 23 de desembre. <http://hj.tribunalconstitucional.es/es-ES/Resolucion/Show/2854>

⁴¹ Llengua vehicular. (s.d).(s.f). Llengua de comunicació entre parlants de llengües maternes diferents, particularment quan no és la pròpia de cap dels interlocutors. (s.d). (s.f). A *Enciclopèdia.cat*. Recuperat el dia 25 d'abril de 2023. <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/llengua-vehicular>

⁴² Article 35.1 i 35.3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006: 1. Totes les persones tenen dret a rebre l'ensenyament en català, d'acord amb el que estableix aquest Estatut. El català s'ha d'utilitzar normalment com

en català i la no separació dels alumnes en centres o grups per raó de la llengua que parlen habitualment i així evitar la segregació i discriminació. La llei 12/2009 de 10 de juliol, d'Educació a Catalunya, reitera el mateix que l'Estatut però afegeix en els seus articles 12.3, 14 i 92, que les llengües estrangeres podran també ser utilitzades tant per contingut curricular com per activitats educatives, i que l'ús de totes les llengües es regula mitjançant un projecte lingüístic que ha de fer cada centre. L'article 14 especifica que en tots els centres el català serà llengua vehicular i d'aprenentatge però també s'haurà d'ensenyar el castellà. La sentència 87/1983 de 27 d'octubre⁴³, que dicta el Tribunal Constitucional arrel d'un conflicte de competència entre l'Estat i el Govern base sobre la regulació dels horaris mínims d'ensenyament, estableix que:

(...) De estos preceptos resulta que el Estado en su conjunto (incluidas las Comunidades Autónomas) tienen el deber constitucional de asegurar el conocimiento tanto del castellano como de las lenguas propias de aquellas comunidades que tengan otra lengua como oficial. Una regulación de los horarios mínimos que no permita una enseñanza eficaz de ambas lenguas en esas comunidades incumpliría el art. 3 de la Constitución (STS 87/1983 de 27 d'Octubre).

És a dir, que el fet de que existeixin diverses llengües oficials en un territori, implica que totes tinguin l'ús de llengua vehicular normal. A més, la Sala recorda que el Tribunal Constitucional, en la sentència 31/10 de 28 de juny⁴⁴, exactament en el seu fonament jurídic 24, interpreta l'article 35 de l'Estatut d'Autonomia, abans mencionat i explicat, de manera no excloent cap al castellà, és a dir, el fet que l'article consideri el català com a llengua d'ensenyament i vehicular, no exclou al castellà d'obtenir la mateixa consideració i el mateix ús. La Sala afirma que les dues llengües no han de tenir un tracte igual, ja que cal adaptar-se a les circumstàncies que ocorrin amb aquestes i ho confirma amb la STC 337/94 de 23 de desembre⁴⁵, que en el seu fonament jurídic 10 diu que:

De otro, al ser el catalán materia curricular y lengua de comunicación en la enseñanza, ello asegura que su cooficialidad se traduzca en una realidad social efectiva; lo que permitirá corregir situaciones de desequilibrio heredadas históricamente y excluir que dicha lengua ocupe una posición marginal o secundaria.(FJ 10 de STC 337/94, 23 de desembre).

---

a llengua vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament universitari i en el no universitari./3. Els alumnes tenen dret a no ésser separats en centres ni en grups classe diferents per raó de llur llengua habitual.

⁴³Sentència del Tribunal Constitucional 87/1983, de 27 d'octubre.
<http://hj.tribunalconstitucional.es/es-ES/Resolucion/Show/215>

⁴⁴Sentència del Tribunal Constitucional 31/2010, de 28 de juny.
<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2010-11409>

⁴⁵Sentència del Tribunal Constitucional. 337/1994 de 23 de desembre.
<http://hj.tribunalconstitucional.es/es-ES/Resolucion/Show/2854>

La sentència del Tribunal Suprem 4830/2013, de 24 de setembre⁴⁶, i la demés jurisprudència han conclòs en diferents casos que, tot i que el català estigui en una posició d'inferioritat i per tant, se li hagi de donar un tracte més rellevant en l'ensenyament, hi ha d'haver un mínim fixat en el que una llengua vehicular està considerada integrada en el sistema. Aquest tant per cent, s'ha establert en un 25%. És a dir, en l'horari escolar, aquesta xifra correspondria a l'ús de la llengua en la seva pròpia matèria més la utilització d'aquesta en una altra assignatura no lingüística. Això significa, segons el Tribunal Suprem, que el castellà per a que sigui tractat de llengua vehicular i estigui equiparat a l'ús que es fa del català per la seva posició minoritària, cal que es dediqui mínim una altra assignatura de l'horari escolar a fer-se en castellà.

Per últim, el Tribunal fa menció sobre les competències que tenen la Generalitat, l'Estat i també les escoles sobre el tractament de les llengües als centres educatius, i acaba confirmant que:

Tant l'Estat com la Generalitat de Catalunya són competents per determinar l'ús vehicular de les llengües oficials a l'ensenyament (STC 337/94 i STC 31/10). Pertoca a la Generalitat concretar el règim final que deriva de la conjunció de totes dues ordenacions. També li pertoca en la seva qualitat d'Administració executiva en la matèria la responsabilitat de controlar l'aplicació del règim lingüístic que en resulti, sense perjudici de la competència de la Alta Inspecció d'Ensenyament d'acord amb allò previst a l'article 149 i ss de la Llei Orgànica 2/06 (STSJC 8675/2020, 16 de desembre).

Apart del control de la Generalitat i l'Estat, els centres educatius com a última instància són els que defineixen el seu projecte lingüístic dins el projecte educatiu, atenent a les necessitats i característiques de cada centre (Article 121.2 bis de la Llei 2/2006 de 3 de maig, d'Educació i articles 14 i 91 de la Llei 12/2009 de 10 de juliol, d'Educació a Catalunya).

En definitiva, amb tota aquesta jurisprudència analitzada, podem concloure que els tribunals fins aquell moment acceptaven que el català estigués en una situació d'inferioritat lingüística per la situació que havia passat dècades anteriors amb la dictadura i s'utilitzés de manera habitual als centres educatius, però el fet que el català esdevingués llengua vehicular i d'ús normal no implicava que el castellà no tingués la mateixa condició, tot i que la normativa catalana no ho especificués, ja que de no ser així, se li estaria donant un tracte preferent al català, contrari a la Constitució.

Per a determinar quins eren els estàndards reals de l'utilització de les llengües, la Sala va requerir a la Generalitat que aportés les dades recollides als centres, en qualitat d'Administració que ha d'exercir un control, per a estudiar quin ús es feia actualment i veure si el tant per cent fixat en la sentència

---

⁴⁶Sentència del Tribunal Suprem 4830/2013 (Sala contenciosa, Secció 4^a), de 24 de setembre (recurs 3011/2012). <https://www.poderjudicial.es/search/AN/openCDocument/47c54a4d73e1a196ed043160c298cbefe347c8d9cf3cb ed7>

4830/2013 de 24 de setembre, abans mencionada, s'estava complint. La Generalitat no contava amb aquesta informació i se la va requerir per a que aplicés un mostreig, resultats del qual van ser:

El cas és que, d'acord amb la informació aportada pel Departament en resposta a l'anterior requeriment, la mostra analitzada posa de manifest que la mitjana d'hores d'utilització del castellà en els centres d'ensenyament és del 18% en el cas de l'educació primària, del 19% en els centres d'educació secundària obligatòria i del 26% en el cas del batxillerat. Alhora, només 5 dels 184 centres inclosos en la mostra imparteixen íntegrament en llengua castellana un 25% de les àrees o matèries, de les quals almenys una és troncal a banda de l'ensenyament del castellà, en tots els cursos o grups. Concretament compleixen aquest estàndard un 2% dels centres d'educació primària i un 12% dels centres de batxillerat (STSJC 8675/2020 de 16 de desembre).

Finalment, es resol la qüestió d'inactivitat de la Generalitat confirmant que d'acord amb les lleis i la jurisprudència esmentada, aquesta és responsable de controlar, supervisar i aplicar les mesures que la normativa i la jurisprudència han dictat i que d'acord amb la prova aportada, el castellà a Catalunya té un ús residual en l'ensenyament i això infringeix el marc jurídic vigent. Per tant, la Sala estima parcialment el recurs, confirma la inactivitat i insta a la Generalitat a complir amb la normativa i a fixar mínim el 25% de castellà a totes les escoles en general. Fins aquell moment, només s'aplicaven els percentatges als casos individualitzats que es portaven a judici, però és amb aquesta sentència i amb les dades recabades, que el Tribunal considera que s'està fent un ús residual del castellà als centres educatius, tot i haver de tenir també caràcter vehicular. La Sala no posa en dubte el que tants cops la jurisprudència ha mencionat sobre la posició d'inferioritat que viu el català, però considera que la Generalitat com a òrgan de control i gestió sí que ha incorregut en la inactivitat normativa per tal de que aquest ús vehicular del català no minvés l'utilització del castellà a mínims que per la Sala no són acceptables. És per això, que decideix estimar aquesta part del recurs i a més, imposar un mínim de castellà a totes les escoles de Catalunya, obligant a la Generalitat a donar compliment a la sentència.

En quant a la qüestió del règim del primer ensenyament i les resolucions de preinscripció i matrícula (ENS/280/2015, ENS/505/2016, i ENS/406/2017), el Tribunal decideix desestimar aquesta part del recurs, ja que la Llei 12/2009 de 10 de juliol, d'Educació a Catalunya, tot i que no inclou el plantejament realitzat per les lleis 7/1983 de 18 d'abril, de Normalització Lingüística a Catalunya i 1/1998 de 7 de gener, de Política Lingüística, d'establir que els infants rebin el primer ensenyament en la seva llengua habitual d'acord amb l'opinió dels pares que ho haurien d'esmentar en la preinscripció, sí que estableix una alternativa igual d'efectiva que consisteix en "Els alumnes que s'incorporen més tard de l'edat corresponent al sistema escolar de Catalunya gaudeixen del dret a rebre un suport lingüístic especial si la manca de comprensió els dificulta seguir amb normalitat l'ensenyament" (Article 35.4 de l'Estatut d'Autonomia de 2006 de Catalunya). A més, d'acord amb

l'article 35.3 de la mateixa norma i reiterada normativa europea, estatal i autonòmica, no procedeix crear una doble línia monolingüe, ja que els infants no poden ser separats en centres o grups de classe per raó de la seva llengua habitual. Per tant, el sistema inclòs en la Llei 12/2009 de 10 de juliol, d'Educació, és el més adient per complir amb la normativa i no incórrer en discriminació o segregació.

En definitiva, la sentència acaba estimant el recurs parcialment i confirma que la Generalitat ha adoptat una posició d'inactivitat respecte la normativa que ha anat naixent i no ha exercit el control ni la supervisió necessària en els centres per revisar que els projectes lingüístics s'adequessin al mínim tant per cent establert. És per això, que el TSJC obliga a la Generalitat a fer complir en els centres amb aquests estàndards numèrics que ja havien estat mencionats en diferents interlocutòries pel Tribunal Superior de Justícia i avalats pel Tribunal Suprem, els anys 2014 i 2015.

Fins aquell moment, i desde la interlocutòria de 30 de gener de 2014⁴⁷, que donava resposta al recurs 412/2005, el Tribunal Superior de Justícia havia estat resolent cas per cas i aplicant el 25% del castellà a les escoles motiu dels recursos, però no en general. La resolució anteriorment mencionada, interposava per primer cop un percentatge mínim a l'escola en qüestió, que corresponia a mínim l'assignatura de la llengua més una altra de caràcter troncal o anàloga. Amb la sentència 8675/2020 de 16 de desembre, els estàndards numèrics ja eren d'aplicació general a tots els centres educatius.

Ridao (2022)⁴⁸, analitza la sentència i acaba concluint que el fet de que el TSJ inclogui paràmetres numèrics a les sentències, és una invenció del Tribunal, ja que en cap norma estatal d'educació com la LOMCE o la LOMLOE, no inclouen cap mena de concepte semblant, i l'autor considera que és el mateix Tribunal el que adopta el rol de legislador i estableix el 25% del castellà, excedint-se de les seves funcions. (p164)

Per la seva part, l'Institut d'Estudis de l'Autogovern (2022)⁴⁹, considera que la sentència incorre en dos vicis processals: una motivació insuficient i un excés de jurisdicció. L'IEA en consonància amb el que també ha exposat Joan Ridao, argumenta que el Tribunal ha fixat el percentatge del 25% del castellà sense que existeixi un debat processal previ, a més de realitzar una dèbil argumentació.

---

⁴⁷ Interlocutòria del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (Sala Contenciosa, Secció 5^a) de 30 de gener de 2014, (recurs 412/2005). <https://static1.ara.cat/ara/public/content/file/original/2014/0131/14/resolucio-del-tsjc-que-obliga-el-govern-a-fixar-un-25-de-castella-en-l-horari-lectiu-2-ec59195.pdf>

⁴⁸Ridao i Martín, J. (2022). Crònica legislativa de Catalunya. Segon semestre de 2021. "Un període caracteritzat per la incipient activitat normativa associada a l'inici de la nova legislatura i per les invectives judicials contra el model lingüístic educatiu". *Revista de Llengua i Dret*, (77), 156-164. <https://doi.org/10.2436/rld.i77.2022.3797>

⁴⁹Ridao, J. i Martín, G. (abril 2022). *La modificació de la normativa reguladora de la llengua en l'ensenyament per donar resposta a la sentència del TSJC de 16 de desembre de 2020*. [Informe]. Instituts d'Estudis de l'Autogovern. https://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/desenvolupament_autogovern/iea/publicacions/14_IEA-Informes/informes_arxiu-i-vincles/IEAInforme-1-2022.pdf

Aquest centre de recerca vinculat a la Generalitat, creu que la Sala resol de manera massa simple una qüestió que de ben segur generaria debats complexos sobre la seva aplicació. A més, no considera que el fet de que s'anés aplicant el 25% de castellà a casos individualitzats, pugui traslladar-se, sense una exhaustiva recerca i estudi, al conjunt del sistema educatiu català.

En quant a la jurisdicció, l'informe estableix que l'àmbit d'actuació sobre la regulació del règim d'usos lingüístics en l'ensenyament i, en el cas que fos procedent aplicar un percentatge de caràcter general, correspondria a la Generalitat de Catalunya, d'acord amb les competències atribuïdes per la Constitució i adoptades a l'Estatut.

4. DARRERES REFORMES NORMATIVES D'INCIDÈNCIA

Un cop publicada la sentència, la Generalitat va interposar un recurs de cassació davant del Tribunal Suprem, que per mitjà de la providència de 18 de novembre de 2021 que resol el recurs 1676/2021⁵⁰, va inadmetre, donant així la confirmació a la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya 8675/2020, de 16 de desembre, i la consegüent ordre d'execució per part de la Generalitat. Però, el govern de Catalunya va decidir no acatar la sentència i comunicar a les escoles que no canviessin els respectius projectes lingüístics. Casi un any més tard de la confirmació pel Suprem de que la sentència era ferma i d'obligat compliment, la Generalitat va publicar dues normes que servien d'alguna manera per a evitar aplicar aquesta sentència. El Decret Llei 6/2022, de 30 de maig⁵¹ i la Llei 8/2022, de 9 de juny⁵², de curta extensió, incloïen unes disposicions que han impedit l'aplicació de la sentència en qüestió. Es va aprovar primer el decret llei, perquè al Parlament, els grups de VOX, Ciutadans i Mixt (PP) van demanar un informe al Consell de Garanties Estatutàries i per a complir amb els plaços d'execució, la Generalitat va haver d'anteposar el decret.

- a. Decret llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius

La norma consta de quatre articles i tres disposicions addicionals i el seu objectiu és fixar els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres

---

⁵⁰Providència del Tribunal Suprem (Sala Contenciosa, Secció 1ª), de 18 de novembre de 2021,(Recurs de Cassació 1676/2021).
file:///C:/Users/Usuario/Downloads/TS%20Contencioso%20Providencia%2018%20nov%202021.pdf

⁵¹Catalunya. Decret Llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius. (DOGC, núm. 8678. 30-05-2022). <https://www.cge.cat/admin/uploads/docs/20220620164107-1.pdf>

⁵² Catalunya. Llei 8/2022, de 9 de juny, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari. (DOGC, núm. 8686. 09-06-2022).
<https://cido.diba.cat/legislacio/13488430/llei-82022-del-9-de-juny-sobre-lus-i-laprenentatge-de-les-llengues-officials-en-lensenyament-no-universitari-departament-de-la-presidencia>

educatius públics i dels centres educatius privats sostinguts amb fons públics, a l'efecte d'establir els aspectes relatius a l'organització de l'ensenyament i l'ús de les llengües oficials en cada centre.

Els articles més controvertits de la norma són el 2 i el 3. L'article 2 especifica el caràcter de llengua vehicular del català, sense fer menció de si el castellà ho és (Article 2 a) del decret llei 6/2022, de 30 de maig⁵³). A més, en l'article 2d) es determina "la inaplicació de paràmetres numèrics, proporcions o percentatges en l'ensenyament i l'ús de les llengües" (Article d) del Decret Llei 6/2022, de 30 de maig). És a dir, pretén inhabilitar la imposició de percentatges en matèria d'educació, i així no haver d'acatar la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya per ser contrària al decret llei i l'aprovació i l'elaboració dels projectes lingüístics, queda vinculat a l'article 3.2, que han d'anar a càrrec dels centres educatius i supervisats pel Departament d'Educació, que decidirà si s'adequen o no a la normativa vigent. A més, el Decret en qüestió, preveu que totes les mesures adoptades pels centres que actualment no s'ajustin a la norma hauran de ser revisades durant el curs 2022-2023.

Els grups polítics de VOX, Mixt i Ciutadans, van demanar un dictamen al Consell de Garanties Estatutàries (CGE) per a que analitzés el Decret Llei, tal i com es va fer també amb la Llei i més endavant s'explicarà. En aquest dictamen⁵⁴, el CGE va concloure que els articles de la norma no vulneraven els articles 3 i 27 de la Constitució ni el 6 i 35 de l'Estatut d'Autonomia. La institució jurídica-consultiva de la Generalitat argumenta que l'article 2a) del Decret, pel fet de no mencionar al castellà com a llengua vehicular, i d'acord amb la jurisprudència del Tribunal Constitucional, no implica que s'estigui exclouent aquesta llengua de la docència. En quant a l'article 2d), el Consell recorda, referenciant a la sentència del Tribunal Suprem 670/2022, de 17 de febrer⁵⁵, "la labor de reemplaçar o adicionar contenidos a la norma reglamentaria aprobada no es un cometido que corresponda a los órganos jurisdiccionales". És a dir, que no pertoca als tribunals legislar nous continguts de normes ni canviar-les, sinó només interpretar-les en base al contingut que hi ha establert. Per tant, d'acord amb el CGE, entendre el contrari implicaria atribuir unes funcions de legislació i de decisió política que no pertoca als Tribunals. A més, l'estipulació del paràmetre numèric no vincula a l'Administració a respectar-lo ja que no està establert en cap norma i menys en la Constitució o l'Estatut.

---

⁵³Article 2a) Decret llei 6/2022, de 30 de maig: L'organització de l'ensenyament i l'ús de les llengües als centres educatius públics i als centres educatius privats sostinguts amb fons públics es fonamenta en els criteris i objectius bàsics següents:

a) Les determinacions de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, i de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, així com la resta de disposicions legals aplicables, en particular en relació amb el català com a llengua pròpia, llengua normalment emprada, llengua vehicular i d'aprenentatge i llengua d'ús normal en l'acollida de l'alumnat.

⁵⁴ Consell de Garanties Estatutàries (2022).. *Dictamen 4/2022, de 20 de juny, sobre el Decret llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius.* [Dictamen]. <https://www.cge.cat/admin/uploads/docs/20220923135339-1.pdf>

⁵⁵Sentència del Tribunal Suprem 670/2022 (Sala Contenciosa, Secció 4ª) de 17 de febrer de 2022 (recurs 3877/2019). <https://www.poderjudicial.es/search/AN/openDocument/9f633fe249aa892d/20220304>

El 31 de maig, l'endemà de l'aprovació i aplicació de la norma, l'Advocacia de la Generalitat va demanar al TSJ de Catalunya que declarés la impossibilitat d'executar per part del Govern de Catalunya la sentència 8675/2020, de 16 de desembre, per ser contrària a la norma legal que s'acabava d'aprovar, i que s'aprovesin els projectes lingüístics dels centres afectats, però el TSJ no va cedir i mitjançant dues interlocutòries va confirmar que l'execució de la sentència seguia endavant.

b. Llei 8/2022, del 9 de juny, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari

Apart del Decret Llei, la Generalitat es va ajudar d'una llei per a manifestar que és l'òrgan encarregat de regular l'ús de les llengües a l'ensenyament. La norma consta d'un preàmbul on s'exposen els motius de redacció de la llei i quines normes avalen la Generalitat de Catalunya per a regular aquest tema, dos articles i una disposició addicional que tracta sobre l'aranès.

En el preàmbul, la Generalitat recorda que d'acord amb els articles 131 i 143 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya del 2006, és la comunitat autònoma la que té la competència en matèria de regulació de llengua pròpia en general i també d'algunes funcions en l'ensenyament. A més, justifica l'aprovació de la present llei manifestant que en els darrers 20 anys, concretament des de la Llei 1/1998 de 7 de gener, de Política Lingüística, s'han produït canvis jurídics, educatius, socials i tecnològics en l'àmbit de l'ensenyament que afecten a la gestió que es fa de les llengües, i que per tant, requereixen d'una nova adaptació de la legislació.

El primer apartat de l'article 2 fa una distinció entre el català i el castellà, ja que aclara que el primer és la llengua pròpia de Catalunya i de la que se'n fa un ús normal i vehicular en l'ensenyament, així com també en l'acollida dels i les alumnes que s'incorporen més tard al curs. Mentre que, delega la utilització del castellà a cada centre mitjançant els seus projectes lingüístics, d'acord amb els criteris establerts en els següents apartats de l'article.

La norma en qüestió, abans de ser aprovada, va sotmetre's a un dictamen del Consell de Garanties Estatutàries⁵⁶ a proposta dels partits polítics de Ciutadans, VOX i Grup Mixt. En aquest dictamen i tal i com resumeix Ridao (2022)⁵⁷, es va concloure que la Llei no vulnerava ni la Constitució ni l'Estatut, ja que el Tribunal Constitucional en les seves sentències, un exemple seria la STC 31/2010 de 28 de juny (FJ 24), ha aclarat que el fet que una norma no inclogui expressament que el castellà és llengua vehicular, no implica que aquesta llengua estigui en una posició inferior a les altres o no s'utilitzi en els centres educatius de manera correcta.

---

⁵⁶ Consell de Garanties Estatutàries. (2022). *Dictamen 3/2022, de 7 de juny, sobre la Proposició de llei sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari*. [Dictamen]. <https://www.cge.cat/admin/uploads/docs/20220920123329-1.pdf>

⁵⁷Ridao, J. (2022). Crònica legislativa de Catalunya. Primer semestre de 2022. *Revista de Llengua i Dret*, núm 78. file:///C:/Users/Usuario/Downloads/3866-10312-1-PB%20(1).pdf

La llei, d'alguna manera, estableix que la utilització de les dues llengües (català i castellà) ha d'anar en funció d'uns criteris pedagògics individuals de cada centre, és a dir, depenent la situació sociolingüística tant del centre com de l'entorn, prèviament estudiada, s'afegirà més presència de català o de castellà. Tot i així, les dues llengües han de tenir la suficient importància al llarg de l'etapa educativa obligatòria per a que quan els alumnes arribin al final d'aquesta hagin assolit el domini oral i escrit d'ambdues.

El que pretenia la Generalitat amb aquesta llei era regular l'ús de les llengües d'acord a la situació de cada centre. És a dir, sense atendre a criteris numèrics que fossin iguals a tots els centre, sinó que s'estudiés cada escola o institut i en funció dels resultats s'establís la utilització de cada llengua durant l'horari escolar.

Un mes més tard de l'aprovació de les normes, la Sala cinquena contenciosa-administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya mitjançant Providència de 1 de juliol de 2022 i interlocutòria 421/2022 de 28 de juliol⁵⁸, va admetre que no seria possible aplicar la sentència 8675/2020 de 16 de desembre, el proper curs perquè la nova normativa catalana ho impedia i alentava a les parts i al Ministeri Fiscal a interposar qüestió d'inconstitucionalitat contra la llei i el decret, tal i com ho explica Ridao (2022)⁵⁹:

Per al tribunal, el decret llei “impide la viabilidad” de fixar “un porcentaje mínimo de uso vehicular de una y otra lengua oficial” mientras que la ley establece “la consideración del castellano como lengua de uso curricular, en contradicción con el fundamento constitucional que determinó el fallo de la sentencia y que se concretó en el reconocimiento del castellano como lengua vehicular”. Segons la Sala, mentre que la seva sentència “responde al modelo de conjunción lingüística [...] las normas promulgadas definen un modelo basado en una correlación entre ambas lenguas oficiales incompatible con el modelo considerado al resolver el recurso. (p.246)

---

⁵⁸Interlocutòria del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya 421/2022 (Sala Contenciosa, Secció 5^a), de 28 de juliol de 2022 (recurs 168/2015).

<https://www.poderjudicial.es/search/indexAN.jsp?org=ap-tsj&comunidad=09#>

⁵⁹Ridao, J. (2022). Crònica legislativa de Catalunya. Primer semestre de 2022. *Revista de Llengua i Dret*, núm 78. file:///C:/Users/Usuario/Downloads/3866-10312-1-PB%20(1).pdf

Uns mesos després, el TSJ català finalment va decidir posar la qüestió en mans del TC (qüestió d'inconstitucionalitat núm. 6052-2022⁶⁰), al·legant possible frau de llei⁶¹ i vulneració dels articles 3⁶², 9.3⁶³, 24.1⁶⁴, 27⁶⁵, 86.1⁶⁶, 117⁶⁷ i 118⁶⁸ de la Constitució Espanyola, al canviar el model educatiu de conjunció lingüística per un model on el català és de caràcter preferent i la única que té un ús vehicular. Actualment, es troba en procés de resoldre pel Tribunal Constitucional.

5. JURISPRUDÈNCIA

Un cop analitzada la última normativa dictada, cal incidir en el que els tribunals han resolt durant aquest període de temps desde la publicació de la sentència objecte d'aquest treball i com han actuat abans i després de l'aprovació de les noves normes de la Generalitat, que són incompatibles amb la sentència ja que responen a models lingüístics diferents.

a) STSJC 1359/2021, de 23 de març⁶⁹

Tres mesos després de la publicació de la sentència, el Tribunal Superior de Justícia resol els primers casos, d'igual manera, amb la nova jurisprudència com a fonament principal per a motivar la seva decisió. Les sentències en qüestió que es resolen el mateix dia i de forma casi idèntica, són les sentències: STSJC 1359/2021 i STSJC 1361/2021, de 23 de març ambdues. En aquest context, feia

---

⁶⁰ Qüestió d'inconstitucionalitat del Tribunal Constitucional 6052-2022, de 7 de novembre.

<https://cido.diba.cat/legislacio/14213219/questio-dinconstitucionalitat-num-6052-2022-en-relacio-amb-el-decret-llei-de-la-generalitat-de-catalunya-62022-de-30-de-maig-pel-qual-es-fixen-els-criteris-aplicables-a-lelaboracio-laprovacio-la-validacio-i-la-revisio-dels-projectes-linguistics-dels-centres-educatius-i-la-llei-82022-del-9-de-juny-sobre-lus-i-laprenentatge-de-les-llengues-oficials-en-lensenyament-no-universitari-tribunal-constitucional>

⁶¹ Fraus de llei. (s.d). (s.f). Acció feta emparant-se en una llei per eludir-ne una altra. A *termcat*. Recuperat el dia 7 d'abril de 2023. <https://www.termcat.cat/es/cercaterm/fitxa/NDMyMDYwMA%3D%3D>

⁶² Article 3 de la Constitució Espanyola (1978): 1. El castellà és la llengua espanyola oficial de l'Estat. Tots els espanyols tenen el deure de conèixer-la i el dret d'usar-la. 2. Les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts. 3. La riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció.

⁶³ Article 9.3 de la Constitució Espanyola (1978): La Constitució garanteix el principi de legalitat, la jerarquia normativa, la publicitat de les normes, la irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals, la seguretat jurídica, la responsabilitat i la interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics.

⁶⁴ Article 24.1 de la Constitució Espanyola (1978): Tothom té dret a obtenir la tutela efectiva dels Jutges i dels Tribunals en l'exercici dels seus drets i interessos legítims, sense que, en cap cas, pugui haver-hi indefensió.

⁶⁵ L'article 27 de la Constitució Espanyola (1978) en els seus 10 punts.

⁶⁶ Article 86.1 de la Constitució Espanyola (1978): En cas d'una necessitat extraordinària i urgent, el Govern podrà dictar disposicions legislatives provisionals que prendran la forma de decrets llei i que no podran afectar l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans regulats en el Títol I, el règim de les Comunitats Autònomes ni el dret electoral general.

⁶⁷ L'article 117 de la Constitució Espanyola (1978) sobre la independència de la justícia en els seus 6 punts.

⁶⁸ Article 118 de la Constitució Espanyola (1978): Tothom té l'obligació de complir les sentències i les altres resolucions fermes dels Jutges i dels Tribunals i de prestar la col·laboració que aquests requereixin en el curs del procés i en l'execució d'allò que hagi estat resolt.

⁶⁹ Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya 4/2021 (Sala Contenciosa, Secció 5^a), de 23 de març de 2021, (recurs 281/2018). <https://www.poderjudicial.es/search/AN/openDocument/1f14c7bc0e51d5eb/20210331>

tres mesos que acabava de sortir la sentència i la Generalitat encara no havia aprovat les normes. Per a no repetir, analitzaré la primera.

Els recursos es dirigeixen contra una resolució del Conseller d'Ensenyament de data 25/07/2018, que desestimava la sol·licitud de modificació del règim lingüístic del sistema educatiu. La demanda que fan els actors consisteixen en:

(...)A) El derecho del hijo -aunque se trata de dos los menores afectados- de la actora a ser escolarizado durante la enseñanza obligatoria en lengua castellana y catalana en proporción equivalente, una vez restadas las horas lectivas que se efectúen en lengua extranjera. B) Subsidiariamente y para el supuesto de que la Administración educativa catalana acredite las circunstancias socio-lingüísticas que justifiquen el desequilibrio lingüístico en favor de la lengua catalana, se establezca una proporción diferente y en ese caso se obligue a la Administración educativa a adoptar las disposiciones pedagógicas oportunas para garantizar una presencia mínima del castellano como lengua vehicular que en todo caso, nunca podrá ser inferior al veinticinco por ciento de las horas efectivamente lectivas, debiendo impartirse en dicha lengua oficial, además del área, materia o asignatura lingüística correspondiente a su aprendizaje, cuanto menos otra área, materia o asignatura no lingüística curricular de carácter troncal o análoga. C) La nulidad de pleno derecho del proyecto lingüístico del Centro escolar " DIRECCION000 " de Barcelona y se establezcan los parámetros que debe contener el mismo conforme a la doctrina de los Tribunales y se establezca como principios:

Que el catalán y el castellano en tanto que lenguas oficiales de Cataluña deben ser consideradas lenguas vehiculares y de aprendizaje en el Centro escolar " DIRECCION000 " de Barcelona.

Una proporción equivalente en la distribución del cuadro horario atendiendo a la realidad socio-lingüística de la ciudad y del entorno.

La organización del centro debe respetar la diversidad lingüística del alumnado y con tal finalidad, la rotulación y señalizaciones escritas del centro se deben hacer, al menos, en los dos idiomas oficiales (castellano y catalán).

En las relaciones con las familias de los alumnos debe primar el criterio de libertad lingüística y de opción por parte de éstas. (STSJC (Sala Contenciosa, Sección 5ª) 1359/2021, de 23 de març. Antecedents de fet)

En aquestes sentències, cal incidir en què al resoldre's acabava d'aprovar-se la Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, d'Educació (LOMLOE) que modificava la disposició addicional trenta-vuit de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig d'Educació (LOE), però el tribunal va aclarar que aquest canvi no influïa per res, ja que l'obligatorietat de que el castellà sigui vehicular prové de la Constitució. Per

tant, el fet que la disposició ja no estableixi aquest precepte, no té cap mena de rellevància, perquè el seu fonament emana de la Constitució.

En definitiva, d'acord amb la jurisprudència, extensa en aquest cas i exposada en els fonaments jurídics, alguns exemples dels quals serien les sentències del Tribunal Constitucional 337/94 de 23 de desembre (FJ 10)⁷⁰ i 15/2013 de 31 de gener⁷¹, el fet que el català estigui en una situació de gravetat i se li pugui donar més rellevància que al castellà per a normalitzar-lo, no implica que el castellà no sigui una llengua vehicular ni tampoc que quedi en un segon pla com una llengua curricular. Les dues llengües han de tenir la mateixa categoria tot i que no tinguin un tracte simètric. És per això, que el tribunal, tot i que desestima la pretensió A, ja que la part actora demanava “el derecho de los hijos de la actora a ser escolarizados durante la enseñanza obligatoria en lengua castellana y catalana en proporción equivalente” (STSJC 1359/2021, de 23 de març), cosa que d'acord amb la jurisprudència i la normativa analitzada en la sentència 8675/2020, de 16 de desembre, no té l'obligatorietat de ser així, si es demostra que en el centre la situació sociolingüística és més favorable a la llengua castellana i que per tant, el català pot utilitzar-se amb un cert grau de més per a normalitzar-lo, però sí que estima la pretensió B que reclamava de manera subsidiària que:

se establezca una proporción diferente y en ese caso se obligue a la Administración educativa a adoptar las disposiciones pedagógicas oportunas para garantizar una presencia mínima del castellano como lengua vehicular que en todo caso, nunca podrá ser inferior al veinticinco por ciento de las horas efectivamente lectivas, debiendo impartirse en dicha lengua oficial, además del área, materia o asignatura lingüística correspondiente a su aprendizaje, cuanto menos otra área, materia o asignatura no lingüística curricular de carácter troncal o análoga. (STSJC 1359/2021, de 23 de març)

És a dir, la Sala dona el dret al recurrent i als seus fills, de que aquests tinguin garantit mínim un 25% de castellà al centre educatiu que assisteixen dins el seu horari, i per tant, la seva classe i el seu curs, també es veuran influenciats amb aquest canvi, ja que el tribunal considera que no s'estava complint amb els mínims garantits per a que el castellà també fos llengua vehicular d'ensenyament.

---

⁷⁰.Sentència del Tribunal Constitucional 337/1994, de 23 de desembre. <http://hj.tribunalconstitucional.es/es-ES/Resolucion/Show/2854>

⁷¹Sentència del Tribunal Constitucional 15/2013, de 31 de gener. https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2013-2165

b) STSJC 10854/2022, de 23 de desembre⁷²

Un cop, la normativa catalana va estar en vigor, els tribunals van haver de canviar la manera de resoldre els recursos sobre la llengua en l'ensenyament, ja que si aplicaven la sentència, estaven vulnerant la llei. El TSJ de Catalunya, mitjançant Providència d'1 de juliol de 2022, va determinar la impossibilitat d'aplicació de la sentència. Arrel d'això, tal i com explica Joan Ridaó (2022)⁷³:

El 18 de juliol de 2022, el TSJC va desestimar les mesures cautelars que exigia una família perquè s'implementés el percentatge a una classe d'una escola de Barcelona. Coincidint amb això, el 21 de juliol, el fiscal superior de Catalunya, Francisco Bañeres, va decretar l'arxivament de les denúncies presentades pels grups parlamentaris de Ciutadans i VOX contra el conseller d'Educació, Josep González Cambray, a qui acusaven de prevaricació i desobediència per no aplicar la sentència del 25 %, per "no revestir el caràcter d'il·lícits penals". També decretà l'arxivament pels mateixos motius d'una denúncia de l'associació Hablamos Español i de Convivencia Cívica Catalana. L'1 de setembre del mateix any, el Departament d'Educació va comunicar als centres que tenien estipulat el 25% de castellà que ho deixessin de fer, recordant-los, que aquestes mesures eren incompatibles amb la nova normativa. (p.246)

Però tot i així, han trobat la forma d'esquivar ara per ara la Llei 8/2022, de 9 de juny, i el Decret Llei 6/2022, de 30 de maig.

La sentència 10854/2022, de 23 de desembre del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya que resol el recurs 243/2019, és un bon exemple de com s'ha pogut esquivar d'alguna manera la Llei 8/2022, de 9 de juny i el Decret Llei 6/2022, de 30 de maig, de la Generalitat, que es troben sota una qüestió d'inconstitucionalitat, i poder seguir resolent casos sense vulnerar la nova normativa. La Sala en aquest cas, està resolent un recurs de caràcter contenciós-administratiu que interposa el pare d'una nena que va a una escola de Barcelona contra una resolució del Conseller d'Educació que inadmet un recurs d'alçada i contra el projecte lingüístic del centre en qüestió. L'actor en la seva demanda demanava al tribunal que dictés sentència favorable a les següents pretensions:

(...)1/ Que es declari el dret de la seva filla a ser escolaritzada durant l'ensenyament obligatori en llengua castellana i catalana en proporció equivalent, un cop restades les hores lectives que s'imparteixin en llengua estrangera. 2/ Subsidiàriament, per al cas que l'Administració acrediti les circumstàncies sociolingüístiques en favor de la llengua catalana, que s'estableixi una

---

⁷²Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya 10854/2022 (Sala Contenciosa, Secció 5^a), de 23 de desembre de 2022 (recurs 243/2019). <https://www.poderjudicial.es/search/indexAN.jsp?org=ap-tsj&comunidad=09>

⁷³ Ridaó, J. (2022). Crònica legislativa de Catalunya. Primer semestre de 2022. *Revista de Llengua i Dret*, núm 78. file:///C:/Users/Usuario/Downloads/3866-10312-1-PB%20(1).pdf

proporció diferent i que s'obligui l'Administració a adoptar les disposicions adients per tal de garantir una presència mínima del castellà com a llengua vehicular, en cap cas inferior a 25%, havent d'impartir en castellà l'àrea, matèria, assignatura lingüística corresponent al seu aprenentatge, al menys una altra àrea, matèria o assignatura no lingüística curricular de caràcter troncal o anàloga. 3/ Que es declari la nul·litat del projecte lingüístic del centre educatiu SAFA-URGELL i que es determinin els paràmetres que aquest ha de contenir conforme a la doctrina dels tribunals, en el sentit següent: que el català i el castellà, en tant que llengües oficials de Catalunya, han de ser considerades llengües vehiculars i d'aprenentatge al centre; l'establiment d'una proporció equivalent en la distribució del quadre horari atenent la realitat sociolingüística de la ciutat i de l'entorn; que l'organització del centre ha de respectar la diversitat lingüística de l'alumnat, de forma que la retolació i les senyalitzacions del centre s'han de fer al menys en les dues llengües oficials, i que en les relacions amb les famílies dels alumnes ha de primar el criteri de llibertat lingüística i d'opció per part d'aquestes. (STSJC (Sala Contenciosa, Secció 5ª). 10854/2022, de 23 de desembre)

Tot i que posteriorment, en la formulació de les conclusions, s'acabaria delimitant la pretensió en:

que se declare el derecho de la hija de mi representado a ser escolarizada mientras permanezca en el sistema educativo catalán de manera efectiva mediante la utilización vehicular normal del castellano y del catalán en un porcentaje que no podrá ser inferior al veinticinco por ciento de las horas efectivamente lectivas, debiendo impartirse en dichas lenguas oficiales, además del área, materia o asignatura lingüística correspondiente a su aprendizaje, al menos otra área, materia o asignatura no lingüística curricular de carácter troncal o análoga. (STSJC (Sala Contenciosa, Secció 5ª). 10854/2022, de 23 de desembre)

En la sentència 8675/2020, de 16 de desembre, després d'analitzar la normativa i jurisprudència aplicable al cas, es va determinar que els centres educatius, ja no de forma individualitzada sinó en general, no podrien fixar una presència inferior al 25% del castellà en les hores lectives, que correspondria a l'assignatura de la pròpia llengua i a una altra de caràcter troncal o anàleg. La Sala va decidir declarar aquest percentatge després de concloure que a la majoria de centres educatius catalans s'estava fent un ús residual del castellà, contrari a la llei i a la jurisprudència del Tribunal Constitucional. Tot i això, la Sala tal com ha reiterat el TC en algunes sentències (STC 337/94, de 23 de desembre, FJ10) i ha quedat establert en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (Disposició Addicional 38), va admetre que es pot fer un ús del català superior al castellà d'acord amb la normalització lingüística d'aquesta llengua, però això no significa que el castellà no hagi de ser llengua vehicular juntament amb el català (STC 31/10, de 28 de juny, FJ 24).

Tot canvia amb l'aprovació del Decret Llei 6/2022, de 20 de maig i la Llei 8/2022, de 9 de juny de la Generalitat de Catalunya, que impedeixen que s'apliquin paràmetres numèrics o percentatges en l'ensenyament, i només declaren de forma expressa que el català és la llengua vehicular i d'ús normal

en els centres educatius catalans. A més, la utilització de una o l'altra llengua queda determinada pels projectes lingüístics dels centres, que dependran de la situació sociolingüística per fixar-ne l'ús. La Sala del Tribunal troba una solució per a poder resoldre el cas sense haver de vulnerar la normativa i així no haver de suspendre el cas.

El fet que l'actora definís la seva pretensió, va provocar que el cas només afectés de manera individualitzada a la nena i no a tot el sistema educatiu i que per tant, l'únic determinant en el cas era la possibilitat de garantir jurisdiccionalment a l'alumne un ús docent mínim del castellà, això sí, sense utilitzar paràmetres numèrics, prohibit pel Decret Llei 6/2022, de 30 de maig. En definitiva, la Sala va determinar que l'ús del castellà en l'escola de la nena era insuficient, inclús més que la llengua estrangera, i que per tant, estimava parcialment el recurs i resolva en el sentit següent:

Declarar el dret de la seva filla que, mentre romanguí escolaritzada en el sistema educatiu català, rebi de manera efectiva en castellà, a part de l'assignatura o matèria corresponent a l'aprenentatge d'aquesta llengua, una o unes matèries o assignatures addicionals que, per la seva importància en el conjunt del currículum i la seva càrrega lectiva, puguin ser considerades com a principals. (STSJC 10854/2022, de 23 de desembre)

I d'aquesta manera, es podria resoldre els casos que vagin sorgint sobre el tema, mentre les normes catalanes estan en mans del TC i encara no s'han declarat inconstitucionals.

c) Interlocutòria de mesures cautelars de 10 de gener de 2023 que resol el recurs 1168/2022

Exactament, en la mateixa forma, es pronuncia la Sala en la resolució de mesures cautelars de 10 de gener de 2023 del recurs 1168/2022⁷⁴.

La part actora havia interposat recurs contenciós-administratiu contra una resolució dictada pel Conseller d'Educació, que desestimava la sol·licitud de l'actor de modificar el règim lingüístic de l'Escola on estava matriculat el seu fill. A més, es van sol·licitar unes mesures cautelars demanant "que se acuerde la medida de que, durante la enseñanza obligatoria, se garantice al hijo de su representada, al menos, un 25% de horas lectivas efectivas en castellano" (Interlocutòria de mesures cautelars del TSJC de 10 de febrer de 2023, que resol recurs 1168/2022. Antecedents de fet). Per a que el procés pogués continuar i resoldre's sense haver d'esperar a que la qüestió d'inconstitucionalitat plantejada pel Tribunal i acceptada per la part demandada però rebutjada per la part actora es resolgués, el recurrent va reformular la seva pretensió de la tutela cautelar per a que el procediment pogués seguir el seu curs, i només l'afectés a ell individualment, no al conjunt del sistema educatiu català, cosa que sinó s'hauria de suspendre fins a la resolució de la qüestió d'inconstitucionalitat. La pretensió va quedar de tal manera:

---

⁷⁴ Interlocutòria del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (Sala Contenciosa, Secció 5^a), de 10 de gener de 2023, (recurs 1168/2022). https://www.aebcatalunya.org/images/Env_J_7423_Asindatos.pdf

Adoptar la medida interesada en el escrito de interposición del recursos consistente en que durante la enseñanza obligatoria se garantice al hijo de mi representado la importación en castellano, además del área, materia o asignatura lingüística correspondiente al aprendizaje en castellano, cuanto menos otra área, materia o asignatura no lingüística curricular de carácter troncal o análoga (o la que le sustituya en el nuevo currículo) en el grupo-clase del centro educativo en el que esté matriculado que, en la actualidad, es la Escola ***** de Barcelona (Interlocutòria de mesures cautelars del TSJC de 10 de febrer de 2023, que resol recurs 1168/2022)

En aquest sentit, el Tribunal afirma que un cop reformulada la pretensió, el cas en qüestió ja és de caràcter particular i no afecta al conjunt del sistema educatiu, per tant es pot resoldre. I utilitzant exactament els mateixos arguments que en la sentència anteriorment analitzada, afirma que en aquesta escola, l'ús del castellà és utilitzat de forma residual i no compleix amb lo establert a la Constitució i a la jurisprudència del Tribunal Constitucional. És per això, que acorda estimar la mesura cautelar sol·licitada, d'acord amb la STS 535/2014, de 13 de febrer que resol recurs de cassació 1464/2013⁷⁵, i tot i que no utilitza paràmetres numèrics, si que estableix una garantia d'adequació de l'ús de les llengües oficials d'acord en terminis substancialment iguals, reconeixent el dret de que el fill de l'actor, mentre estigui escolaritzat en el sistema educatiu català, rebi de forma efectiva en castellà, no només l'assignatura de la llengua pròpia sinó també una o més matèries addicionals, i sobretot de caràcter principal. A més, es requereix a la directora del centre per a que faci efectiva l'execució de la sentència i compleixi amb lo ordenat, donant detall al Tribunal en un mes.

D'aquesta manera, el que aconsegueix la Sala és resoldre els casos sense haver d'esperar a la resolució de la qüestió d'inconstitucionalitat i sense haver d'incloure percentatges, ja que d'acord amb l'ús residual del castellà que es comprova en les escoles que són objecte d'aquests casos, el tribunal en té prou en exigir que se li sumi a l'assignatura de la llengua, una altra mínim, sense haver utilitzat paràmetres numèrics, i adeqüant-se a la normativa catalana i a la jurisprudència alhora.

---

⁷⁵ Sentència del Tribunal Suprem 535/2014 (Sala Contenciosa, Secció 4^a), de 13 de febrer, (recurs 1464/2013). <https://www.poderjudicial.es/search/indexAN.jsp>

6. CONCLUSIONS

Responent a una de les hipòtesis plantejades al principi del treball considero, havent analitzat la situació normativa i jurisprudencial actual, que l'execució al complet de la sentència 8675/2020 de 16 de desembre, pot acabar amb el sistema d'immersió o conjunció lingüística establert a Catalunya desde fa més de 30 anys amb la Llei 7/1983 de 18 d'abril, de Normalització Lingüística. El fet que s'estableixi un mínim de percentatge de castellà, no significa que en el context sociolingüístic i a l'entorn escolar, aquesta llengua no sigui més parlada que el català i que per tant, l'alumnat la domini més. És clar que el català està en una situació de perill respecte a la seva permanència en un futur, és una llengua parlada per cada cop menys gent, tal i com va apuntar Plataforma per la Llengua en el seu Informe Anual del 2021, actualment, només un 32% de la societat catalana utilitza aquesta llengua com a habitual. És per això, que la sentència eliminant assignatures que són una oportunitat per aprendre més sobre la llengua i sobre el vocabulari d'aquesta, només col·labora en provocar que entri més ràpid en decadència. La normativa catalana creada per a intentar esquivar la norma, que de moment ha aconseguit amb èxit, està actualment a l'espera de ser declarada contrària a la Constitució o no. Si el Tribunal Constitucional resol la qüestió de forma afirmativa, aquestes normes quedarien automàticament anul·lades, el sistema tornaria a estar desamparat i la Generalitat hauria de buscar noves maneres d'evitar la sentència. Aquesta normativa és només un "parche" de curta durada. Pel contrari, si la llei i el decret són declarats constitucionals, els paràmetres numèrics desapareixerien i l'aplicació quedaria en mans de cada centre educatiu que, d'acord amb la realitat sociolingüística del centre, l'entorn i l'alumnat, hauria d'elaborar un projecte lingüístic que hauria de ser aprovat pel Departament d'Educació. I de ben segur, que en aquesta possibilitat el català hi sortiria guanyant, al contrari que de l'altra manera.

Per tant, considero de vital importància la resolució que es farà de la qüestió d'inconstitucionalitat sobre la normativa catalana per determinar si s'acabarà o no amb el model de la immersió lingüística, i, si la sentència s'acaba aplicant, podem determinar que amb la situació actual del català, si que finalitzaria el sistema d'immersió lingüística.

També cal considerar la possibilitat de que si la sentència torna a aplicar-se, l'Estat crei una norma que estableixi paràmetres numèrics per tal de donar més força a la resolució del Tribunal Superior de Justícia.

Durant el període de temps entre la publicació de la sentència i la de les normes de la Generalitat, els Tribunals van haver de resoldre alguns casos que s'havien interposat abans de que sortís l'esmentada resolució. Ha quedat clar amb l'anàlisi de les sentències 1359/2021 i 1361/2021 de 23 de març (ambdues iguals en quant a fonaments jurídics), que els Tribunals determinaven que no s'estaven complint uns mínims de castellà decents per a que fos evident el seu caràcter vehicular, que tot i que a

la continua legislació catalana només es fa menció del català amb aquest concepte, el Tribunal Constitucional, com ja s'ha mencionat anteriorment, donava per sentat que el castellà també ho era. El Tribunal Superior de Justícia en aquestes sentències defensava que el fet de rebaixar al mínim l'utilització del castellà per part del centre escolar, a només l'assignatura de la llengua i en alguna de caràcter no troncal, ja era motiu per al·legar la manca de castellà en el marc horari. És per això, que la jurisprudència d'aquells mesos posteriors defensava fermament l'aplicació de la sentència i aplicava el 25% de castellà al curs i centre on estudiava l'alumne o alumna.

Un cop es van aprovar el Decret Llei 6/2022 de 30 de maig, i la Llei 8/2022 de 9 de juny, que prohibien l'utilització de paràmetres numèrics i percentatges en el sistema educatiu català, i deixaven a l'arbitri dels centres educatius el projecte lingüístic que establia el marc horari, d'acord amb la situació sociolingüística del centre i sota control i revisió del Departament d'Educació, els Tribunals ja no van poder aplicar la sentència i van haver de buscar diferents vies per a seguir utilitzant-la però sense mencionar paràmetres numèrics. En les sentències 10854/2022 de 23 de desembre, i la interlocutòria de mesures cautelars de 10 de gener de 2023 que resolva el recurs 1168/2022, les primeres que es dictaven després de la publicació de la normativa catalana, la Sala no podia resoldre les pretensions que afectessin al sistema educatiu en general, ja que les normes estaven sota qüestió d'inconstitucionalitat, esperant una resolució, però van descobrir que si els recurrents canviaven les pretensions i les feien individualitzades, és a dir, demanaven canviar la situació lingüística del seu fill o filla al centre de manera individualitzada i no la situació general del sistema educatiu, d'aquesta manera es podia resoldre. I així s'està fent, des de l'aprovació de les normes catalanes, la jurisprudència que s'ha publicat, ha resolt els casos de manera concreta, sense entrar en el fons d'una reforma del sistema educatiu, sinó del cas individualitzat, i sense incloure percentatges. Les resolucions consisteixen a requerir que al grup de classe o al centre en el que assisteix el fill o filla del recurrent, després de determinar que el castellà és insuficient, se li canviï una assignatura de caràcter troncal del català al castellà. D'aquesta manera, no s'estàn aplicant paràmetres numèrics però s'està ampliant el marc horari de les hores de castellà.

En definitiva, la sentència 8675/2020 ha canviat el panorama lingüístic a Catalunya que s'havia implantat feia més de tres dècades, i tot i que encara no veiem les conseqüències o resultats, podem estar a prop de la fi del sistema d'immersió lingüística, que tant ha costat crear i mantenir.

7. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Articles

- Corretja Torrens, M. (Abril 2013). De nou, sobre els tribunals i l'ús de les llengües vehiculars a l'escola. *Revista de Llengua i Dret*, (59) 75-91 . <http://dx.doi.org/10.2436/20.8030.02.5>
- Espinosa, A. L. (15 d'abril del 2020). La construcció del model d'immersió lingüística . *Ab Origine Magazine*, (50) <https://aboriginemag.com/la-construccio-del-model-dimmersio-linguistica/>
- Milian i Massana, A. (Abril del 1994). Models en l'àmbit de l'ensenyament en estats plurilingües. *Perspectiva escolar*, (184), 22-28. <https://www.rosasensat.org/revista/llengua-escola-i-convivencia-num-184/>
- Pons Parera, E. (2013). Transición española y pluralismo lingüístico en España. *Chapecó*, 14, (3),p.93-112
file:///C:/Users/Usuario/Downloads/Dialnet-TransicionEspanolaYPluralismoLinguisticoEnEspaña-4546865.pdf
- Ridaó Martín, J. (2022). Crònica legislativa de Catalunya. Primer semestre de 2022. *Revista de Llengua i Dret*, núm 78. file:///C:/Users/Usuario/Downloads/3866-10312-1-PB%20(1).pdf
- Ridaó Martín, J. (2022). Crònica legislativa de Catalunya. Segon semestre de 2021. "Un període caracteritzat per la incipient activitat normativa associada a l'inici de la nova legislatura i per les invectives judicials contra el model lingüístic educatiu". *Revista de Llengua i Dret*, (77), 156-164. <https://doi.org/10.2436/rld.i77.2022.3797>
- Ridaó Martín, J. (2021). El règim lingüístic de l'educació a Catalunya: un balanç retrospectiu amb debits i crèdits. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, (75), 7-26. <https://doi.org/10.2436/rld.i75.2021.3543>
- Soriano Díaz, R. L. (1999). Derechos lingüísticos y derechos fundamentales. *Persona y Derecho*, (41), 197-209. 10.15581/011.32150

Articles de diari

- Bravo, R.M. (1 de març de 2023). La llei Wert va inocular el virus del 25%. *El Punt Avui*. <https://www.elpuntavui.cat/societat/article/16-educacio/2260344-la-llei-wert-va-inocular-el-virus-del-25.html>
- Espinosa, A. L. (15 d'abril del 2020). La construcció del model d'immersió lingüística. *Ab Origine Magazine*. <https://aboriginemag.com/la-construccio-del-model-dimmersio-linguistica/>
- Vilaró, B., Muñoz, T. (5 de juliol de 2022). El TSJC ve impossible executar el 25% de castellano en las aulas y pide ir al TC. *La Vanguardia*. <https://www.lavanguardia.com/politica/20220705/8386192/tsjc-ve-imposible-ejecutar-25-castellano-aulas-pide-tc.htm>

Jurisprudència

- Interlocutòria del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (Sala Contenciosa, Secció 5^a) de 30 de gener de 2014, (recurs 412/2005). <https://static1.ara.cat/ara/public/content/file/original/2014/0131/14/resolucio-del-tsjc-que-obliga-el-govern-a-fixar-un-25-de-castella-en-l-horari-lectiu-2-ec59195.pdf>
- Interlocutòria del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (Sala Contenciosa, Secció 5^a), de 10 de gener de 2023, (recurs 1168/2022). https://www.aebcatalunya.org/images/Env_J_7423_Asindatos.pdf
- Interlocutòria del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya 421/2022 (Sala Contenciosa, Secció 5^a), de 28 de juliol de 2022 (recurs 168/2015). <https://www.poderjudicial.es/search/indexAN.jsp?org=ap-tsj&comunidad=09#>
- Providència del Tribunal Suprem (Sala Contenciosa, Secció 1^a), de 18 de novembre de 2021, (Recurs de Cassació 1676/2021). <file:///C:/Users/Usuario/Downloads/TS%20Contencioso%20Providencia%2018%20nov%202021.pdf>
- Qüestió d'inconstitucionalitat del Tribunal Constitucional 6052-2022, de 7 de novembre. <https://cido.diba.cat/legislacio/14213219/questio-dinconstitucionalitat-num-6052-2022-en-relacio-amb-el-decret-llei-de-la-generalitat-de-catalunya-62022-de-30-de-maig-pel-qual-es-fixen-els-criteris-aplicables-a-l-laboracio-laprovacio-la-validacio-i-la-revisio-dels-projectes-linguistics-dels-centres-educatius-i-la-llei-82022-del-9-de-juny-sobre-lus-i-laprenentatge-de-les-llengues-oficials-en-lensenyament-no-universitari-tribunal-constitucional>
- Sentència del Tribunal Constitucional 15/2013, de 31 de gener. https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2013-2165

- Sentència del Tribunal Constitucional 31/2010, de 28 de juny.
<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2010-11409>
- Sentència del Tribunal Constitucional 87/1983, de 27 d'octubre.
<http://hj.tribunalconstitucional.es/es-ES/Resolucion/Show/215>
- Sentència del Tribunal Constitucional. 337/1994, de 23 de desembre.
<http://hj.tribunalconstitucional.es/es-ES/Resolucion/Show/2854>
- Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya 10854/2022 (Sala Contenciosa, Secció 5ª), de 23 de desembre de 2022 (recurs 243/2019).
<https://www.poderjudicial.es/search/indexAN.jsp?org=ap-tsj&comunidad=09>
- Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya 4/2021 (Sala Contenciosa, Secció 5ª), de 23 de març de 2021, (recurs 281/2018).
<https://www.poderjudicial.es/search/AN/openDocument/1f14c7bc0e51d5eb/20210331>
- Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya 8675/2020 (Sala Contenciosa, Secció 5ª), de 16 de desembre de 2020 (recurs 168/2015).
<https://www.poderjudicial.es/search/openDocument/e4a3a5cecd017449>
- Sentència del Tribunal Suprem 4830/2013 (Sala contenciosa, Secció 4ª), de 24 de setembre (recurs 3011/2012).
<https://www.poderjudicial.es/search/AN/openCDocument/47c54a4d73e1a196ed043160c298cbefe347c8d9cf3cbcd7>
- Sentència del Tribunal Suprem 535/2014 (Sala Contenciosa, Secció 4ª), de 13 de febrer, (recurs 1464/2013). <https://www.poderjudicial.es/search/indexAN.jsp>
- Sentència del Tribunal Suprem 670/2022 (Sala Contenciosa, Secció 4ª) de 17 de febrer de 2022 (recurs 3877/2019).
<https://www.poderjudicial.es/search/AN/openDocument/9f633fe249aa892d/20220304>

Legislació

- Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea, Niça, desembre de 2000.
<https://www.europarl.europa.eu/spain/barcelona/resource/static/files/Publicacions/cartadretsfonamentals.pdf>
- Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, Estrasburg, de 5 de novembre de 1992.(BOE, núm. 222, de 15-09-2001, pàgines 34733 a 34749).
<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2001-17500>
- Catalunya. Decret 181/2008, de 9 de setembre, pel qual s'estabLeix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil. (DOGC núm. 5216, 16-09-2008).

<https://cido.diba.cat/legislacio/1090648/decret-1812008-de-9-de-setembre-pel-qual-sestableix-lordenacio-dels-ensenyaments-del-segon-cicle-de-leducacio-infantil>

- Catalunya. Decret Llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius. (DOGC, núm. 8678. 30-05-2022). <https://www.cge.cat/admin/uploads/docs/20220620164107-1.pdf>
- Catalunya. Llei 1/1998 de 7 de gener, de Política Lingüística. (DOGC, núm., 2553. 09-01-1998). <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/l/1998/01/07/1>
- Catalunya. Llei 7/1983, de 18 d'abril de Normalització Lingüística. (DOGC, núm. 322, 22-04-1983, pàg 892-895). <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=12299>
- Catalunya. Llei 8/2022, de 9 de juny, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari. (DOGC, núm. 8686. 09-06-2022). <https://cido.diba.cat/legislacio/13488430/llei-82022-del-9-de-juny-sobre-lus-i-laprenentatge-de-les-llengues-oficials-en-lensenyament-no-universitari-departament-de-la-presidencia>
- Catalunya. Llei Orgànica 4/1979, de 18 de desembre, d'Estatut d'Autonomia de Catalunya. (DOGC, núm. 38, 31-12-1979). <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-lo/1979/12/18/4>
- Catalunya. Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. (DOGC núm. 4680). https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/legislacio/recull_de_normativa/generalitat_de_catalunya/arxiu/gc_estatut2006.pdf
- Catalunya. Decret 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació d'ordenació dels ensenyaments d'educació primària. (DOGC, núm. 4915, 29-06-2007). https://dibaaps.diba.cat/vnis/temp/CIDO_dogc_2007_06_20070629_DOGC_20070629_062_138.pdf
- Catalunya. Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. (DOGC, núm. 4915, 29-06-2007). https://dibaaps.diba.cat/vnis/temp/CIDO_dogc_2007_06_20070629_DOGC_20070629_062_138.pdf

- Constitució Espanyola de 29 de desembre de 1978. (BOE, núm 311. 29-12-1978).
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1978-31229>
- Declaració Universal dels Drets Humans, Assemblea General de l'ONU, 10 de desembre de 1948
https://www.ohchr.org/sites/default/files/UDHR/Documents/UDHR_Translations/cln.pdf
- Declaració Universal dels Drets Lingüístics, Barcelona, juny de 1996.
https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/legislacio_i_drets_linguistics/declaracio-universal-dels-drets-lingueistics/
- Espanya. Ley 29/1998, de 13 de julio, reguladora de la Jurisdicción Contencioso-administrativa. (BOE, núm. 167, 14-07-1998).
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1998-16718>
- Espanya. Ley Orgánica 5/1980, de 19 de junio, por la que se regula el Estatuto de Centros Escolares. (BOE, núm. 154, 27-06-1980, pág. 14633 a 14636).
<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1980-13661>
- Espanya. Ley Orgánica 8/1985, de 3 de julio, reguladora del Derecho a la Educación. (BOE, núm. 159, 04-07-1985). <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-12978>
- España. Ley Orgánica 1/1990, de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo. (BOE, núm. 238, 4-1990), pág. 28927 a 28942).
<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1990-24172>
- España. Ley Orgánica 10/2002, de 23 de diciembre, de Calidad de la Educación. (BOE, núm. 307, 24-12-2002, pág. 45188 a 45220).
<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2002-25037>
- España. Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. (BOE, núm. 106, 4-05-2006, pág. 17158 a 17207) <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2006-7899>
- España. Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación.(BOE, núm. 340, 30-12-2020, pág. 122868 a 122953).
https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2020-17264

- España. Ley Orgánica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa. (BOE, núm. 295, 10-12-2013). <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2013-12886>
- España. Ley Orgánica 9/1995, de 20 de noviembre, de la participación, la evaluación y el gobierno de los centros docentes.(BOE, núm. 278, 21-11-1995, pág. 33651 a 33665). <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1995-25202>
- Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, Nova York, 19 desembre 1966. (BOE, núm. 103, de 30 -4- 1977, pàgines 9337 a 9343). <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1977-10733>

Llibres

- Pla Boix, A. M. (2021). *En defensa del model lingüístic de l'escola a Catalunya: Reflexions per a un debat crític des del dret constitucional*. Generalitat de Catalunya. https://presidencia.gencat.cat/es/ambits_d_actuacio/desenvolupament_autogovern/institut-destudis-autogovern/publicacions/cataleg-de-publicacions/ieag13

Webs i documents

- Consell de Garanties Estatutàries(2022).. Dictamen 4/2022, de 20 de juny, sobre el Decret Llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius. [Dictamen]. <https://www.cge.cat/admin/uploads/docs/20220923135339-1.pdf>
- Direcció General de Política Lingüística. (2016). *Cinquè informe periòdic sobre el compliment de la Carta Europea de les llengües regionals o minoritàries del Consell d'Europa a Catalunya 2013-2016*. [Informe]. https://llengua.gencat.cat/web/ content/documents/legislacio/recull_de_normativa/altres/arxius/CELROM_CAT_2013-2016.pdf
- Frau de Llei. (s.d). (s.f). Acció feta emparant-se en una llei per eludir-ne una altra. A termcat. Recuperat el dia 7 d'abril de 2023. <https://www.termcat.cat/es/cercaterm/fitxa/NDMyMDYwMA%3D%3D>

- Inmersión. (s.d). (s.f). A Diccionari de la Real Academia Española. Recuperat el dia 20 març de 2023 de . <https://dle.rae.es/inmersi%C3%B3n>

- Institut d'Estudis Econòmics. (1987). *Treballs de l'Àrea 5 del segon Congrés Internacional de la llengua Catalana Barcelona-Andorra 1986.* [Informe] https://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/desenvolupament_autogovern/iea/publicacions/04_IEA/IEA_fitxers/IEA_03.pdf

- Llengua vehicular. (s.d).(s.f). Llengua de comunicació entre parlants de llengües maternes diferents, particularment quan no és la pròpia de cap dels interlocutors. (s.d). (s.f). A *Enciclopèdia.cat* . Recuperat el dia 25 d'abril de 2023. <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/llengua-vehicular>

- Ridaio, J. i Martín, G. (abril 2022). La modificació de la normativa reguladora de la llengua en l'ensenyament per donar resposta a la sentència del TSJC de 16 de desembre de 2020. [Informe]. Instituts d'Estudis de l'Autogovern. https://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/desenvolupament_autogovern/iea/publicacions/14_IEA-Informes/informes_arxius-i-vincles/IEAInforme-1-2022.pdf